

Plani Vendor i Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve Bashkia Mallakaster

2026-2031

Fjala e Kryetarit të Bashkisë

Mbrojtja e shëndetit të qytetarëve, e mjedisit dhe e burimeve natyrore nëpërmjet menaxhimit të integruar të mbetjeve përbën vizionin e Bashkisë Mallakastër për zhvillim të qëndrueshëm dhe cilësi më të mirë jetese për komunitetin tonë.

Veprimtaritë e parashikuara në këtë plan do të zhvillohen duke ruajtur dhe konsoliduar burimet natyrore, për të garantuar një mjedis më të pastër dhe një përdorim racional të tyre. Bashkia Mallakastër është e vetëdijshme se menaxhimi i integruar i mbetjeve përbën një sfidë të rëndësishme dhe ambicioze, por njëkohësisht është një detyrim i domosdoshëm për të siguruar mbrojtjen e mjedisit dhe zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik e social të territorit tonë.

Nëpërmjet Planit Vendor për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve 2026–2031, Bashkia synon të reduktojë sasinë e mbetjeve të gjeneruara, veçanërisht mbetjet organike, të rrisë ndërgjegjësimin e qytetarëve për mbrojtjen e mjedisit, të zgjerojë skemat e kompostimit në njësitë administrative me karakter rural, si dhe të përmirësojë cilësinë e shërbimit të pastrimit dhe nivelin e arkëtimeve për këtë shërbim.

Puna jonë synon përbushjen e objektivave kombëtare në fushën e menaxhimit të mbetjeve dhe përbushjen e standardeve që burojnë nga procesi i integritimit evropian. Arritja e këtyre objektivave kërkon investime të konsiderueshme, kohë, përkushtim institucional dhe bashkëpunimin aktiv të qytetarëve të Mallakastërës, si dhe të banorëve të Njësive Administrative Ballsh, Dukas, Greshicë, Aranitas, Hekal, Ngraçan, Kutë, Fratar dhe Selitë.

Jemi të bindur se, krahas ndërtimit të një sistemi efektiv për grumbullimin, transportimin dhe trajtimin e mbetjeve, është po aq e rëndësishme që qytetarët të bëhen pjesë aktive e këtij procesi. Për këtë arsye, Bashkia do të investojë në edukimin mjedisor, ndërgjegjësimin publik dhe rritjen e pjesëmarrjes qytetare, duke garantuar njëkohësisht transparencë të plotë në vendimmarrje dhe në zbatimin e këtij plani.

Nëpërmjet këtij mesazhi, u bëj thirrje të zgjedhurve vendorë, administratës së bashkisë, institucioneve lokale, organizatave të shoqërisë civile dhe të gjithë qytetarëve që të bashkëpunojmë me përkushtim për ta bërë këtë plan një realitet të prekshëm dhe për ta shndërruar Mallakastërën në një bashki të pastër, të gjelbër dhe miqësore me mjedisin.

KRYETARI I BASHKISË MALLAKASTËR

Tabela e permbajtjes

Hyrje.....	6
1.Konteksti kombëtar për menaxhimin e integruar të mbetjeve (MIM).....	7
1.2 Korniza ligjore dhe e politikave	8
1.2.1Strategjia dhe Plani Kombëtar për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve	8
2.1. Urdhri i Kryetarit të Bashkisë dhe Organizimi i Procesit.....	11
2.1.1. Metodologjia e Hartimit të Planit	11
2.1.3.Instrument metodologjik – Pyetësi i vlerësimit të situatës.....	12
A. Të dhëna të përgjithshme.....	13
B. Vlerësimi i shërbimit të grumbullimit të mbetjeve.....	13
C. Sjellja ndaj menaxhimit të mbetjeve.....	13
D. Vlerësimi i tarifës së pastrimit.....	13
E. Problematikat në terren	13
F. Sugjerime	13
3.Plani Kombëtar Sektorial për Menaxhimin e Mbetjeve të Ngurta 2019–2032.....	15
3.1.Kuadri ligjor dhe institucional për menaxhimin e mbetjeve në Shqipëri	15
3.1.1.Kuadri Institucional për Menaxhimin e Mbetjeve.....	16
3.1.2 Institucionet përgjegjëse për menaxhimin e mbetjeve.....	17
3.1.3. Niveli Rajonal	18
3.1.4. Niveli Vendor.....	18
4. Konteksti vendor për menaxhimin e mbetjeve të ngurta.....	19
4.1 Profili hvillimor i Bashkisë Mallakastër	19
4.1.1 Popullsia dhe tendencat demografike	20
4.1.2 Zhvillimi ekonomik	20
4.1.3 Infrastruktura dhe shërbimet publike.....	20
4.1.4 Mjedisi dhe burimet natyrore	21
4.1.5. Sfidat kryesore për menaxhimin e mbetjeve.....	21
5. Parku Arkeologjik Bylis.....	22
5.1 Popullsia	23
5.1.1 Mbulimi i territorit me shërbimin e menaxhimit të mbetjeve.....	24

5.1.2. Analizë e lidhur e gjenerimit të mbetjeve urbane.....	25
6. Tarifat për Menaxhimin e Mbetjeve dhe Shërbimet Mjedisore në Bashkinë Mallakastër	28
6.1. Tarifa e Pastrimit dhe Largimit të Mbetjeve	29
6.2. Tarifat për Familjet	29
6.3. Roli i Tarifave në Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve.....	30
7. PLANIFIKIMI I FUSHATAVE TË NDËRGJEGJËSIMIT DHE INFORMIMIT TË KOMUNITETIT	30
8. RISHIKIMI I PLANIT	33
8.1 Monitorimi i planit	33
9. VIZIONI DHE OBJEKTIVAT STRATEGJIKË TË PLANIT VENDOR PËR MENAXHIMIN E INTEGRUAR TË MBETJEVE 2026–2031	35
9.3 Rryma e mbetjeve.....	37
10. PROGRAMI I INVESTIMEVE 2026–2031 – BASHKIA MALLAKASTËR.....	40
10.1. Zgjerimi dhe modernizimi i flotës së mjeteve të pastrimit.....	41
10.3. Menaxhimi i zonave problematike (hotspoteve)	42
10.4. Zhvillimi i sistemit të riciklimit	42
10.6 KONKLUSIONE	43
Programi i parashikuar i investimeve në menaxhimin e mbetjeve (2026–2031)	45
Qëllimi i programit në kuadër të Planit të Menaxhimit të Mbetjeve	46
11. PLANI I VEPRIMIT 2026–2031.....	46
Objektivi Strategjik 2:	48
Objektivi Strategjik 3:	49
Objektivi Strategjik 4:	49
KOMPONENTI V: NDËRGJEGJËSIMI DHE PËRFSHIRJA E KOMUNITETIT	50
Objektivi Strategjik 5:	50

Shkurtime

AKM Agjencia Kombëtare e Mjedisit

IRM Impiant për rikuperimin e materialeve

ITUP Impiant për trajtimin e ujërave të përdorura

KE Komisioni Europian

PRMM Plani Rajonal i Menaxhimit të Mbetjeve

PVMIM Plani Vendor i Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve

PLMM Plan Lokal i Menaxhimit të Mbetjeve

KKT Kriteria Kyçe të Treguesve

DIIP Drejtoria e Infrastrukturës dhe Investimeve Publike

NSHP Ndermarrja e Sherbimeve Publike

MIM Menaxhimi I Integruar I Mbetjeve

ZMM Zone e Menaxhimit të Mbetjeve

Hyrje

Ky Plan Lokal i Menaxhimit të Mbetjeve (PLMM) për Bashkinë Mallakastër është hartuar nga Ekspertw Mjedisi, në kuadër të mbështetjes teknike për njësitë e qeverisjes vendore. Dokumenti synon të përcaktojë një kornizë strategjike dhe operacionale 5-vjeçare për trajtimin e mjedisit, menaxhimin e mbetjeve të ngurta dhe nxitjen e ekonomisë qarkulluese (Circular Economy).

Plani është në përputhje të plotë me kuadrin ligjor të Republikës së Shqipërisë dhe konform Ligjit Nr. 10 463 "Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve", si dhe me Strategjinë Kombëtare për Menaxhimin e Mbetjeve në Shqipëri dhe bazohet në parimin e zhvillimit të qëndrueshëm, ku mbetjet nuk shihen vetëm si problem mjedisor dhe kosto financiare, por si një burim potencial i pashfrytëzuar për ekonominë lokale.

PVMIM paraqet kornizën e politikave për menaxhimin e mbetjeve të ngurta të gjeneruara brenda territorit të Bashkisë Mallakastër, me një kohështrirje 5 vjeçare

Objekt i Planit Vendor të Menaxhimit të Mbetjeve janë të gjitha shërbimet në përgjegjësi të Bashkisë Mallakastër në fushën e menaxhimit të mbetjeve, përfshirë pastrimin e rrugëve dhe shesheve, grumbullimin, transportimin, trajtimin dhe depozitimin e mbetjeve të krijuara në territorin që bashkia administron.

Në këtë plan përcaktohet mënyra e organizimit dhe funksionimit të të gjithë sistemit për menaxhimin e integruar të mbetjeve bashkiake, përfshirë mbetjet shtëpiake, mbetjet bio, mbetjet inerte nga ndërtimet dhe prishjet, mbetjet nga pajisjet elektrike dhe elektronike, si dhe grumbullimin e diferencuar të mbetjeve të thata të riciklueshme.

Ky plan mbulon territorin nën juridiksionin e Bashkisë Mallakastër, duke përfshirë të gjitha Njësitë Administrative: Ballsh, Dukas, Greshicë, Aranitas, Hekal, Ngraçan, Kutë, Fratar, Selitë. Bashkia e Mallakastër

Të dhënat për popullsinë dhe zhvillimin e saj shërbejnë si bazë për llogaritjen e sasive aktuale dhe të ardhshme të mbetjeve të gjeneruara dhe të grumbulluara. Studimi Sektorial për Kërkesën për Investime për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve të Ngurta në Shqipëri (Vendim i KKT nr. 1, datë 13.01.2020) citon metodologjinë për parashikimin e popullsisë dhe mbetjeve, siç përshkruhet në vijim.

Mbetjet organike përbëjnë pjesën më të madhe me mbi **45%**, pasuar nga mbetjet e riciklueshme (letër, plastikë, qelq dhe metal), të cilat së bashku përbëjnë rreth **30%**, ndërsa pjesa tjetër përbëhet nga mbetje të përziera në nivelin **25%**.

Ushtrimi i funksionit të menaxhimit të integruar të mbetjeve, në planifikim, financim, zbatim dhe monitorim, realizohet nga Bashkia përmes strukturave të saj, ku përfshihet Drejtoria e Infrastrukturës dhe Investimeve Publike (DIIP), si dhe dy ndërmarrje të bashkisë: Shërbimeve Publike (NSHP) dhe MIM Mallakastër.

1.Konteksti kombëtar për menaxhimin e integruar të mbetjeve (MIM)

1.1. Vëzhgim i përgjithshëm mbi menaxhimin e integruar të mbetjeve

Aspirata e Shqipërisë për t'u integruar në BE (shprehur me Marrëveshjen e Stabilizimit Asociimit) duhet të mbështetet me qendrueshmërinë mjedisore të vendit, për të cilën janë përcaktuar disa synime. Arritja e tyre raportohet nëpërmjet një sërë raportesh vjetore të BE për Shqipërinë, përkatësisht në kapitullin 27, Mjedisi dhe Ndryshimet Klimatike. Raporti i Komisionit Europian për Shqipërinë në 2019 vlerëson se “Nevojiten më shumë përpjekje për të mbyllur më shumë se 199 vend depozitime e vendgrumbullime që nuk plotësojnë standardet, si dhe për të filluar zbatimin e grumbullimit të diferencuar të rrymave të mbetjeve, për të rritur riciklimin dhe ripërdorimin dhe për të filluar kompostimin e mbetjeve të gjelbra. Vetëm 65% e mbetjeve grumbullohet dhe nuk kryhet riciklimi i mbetjeve inerte nga prishjet. Instrumentet ekonomike për të promovuar riciklimin dhe për të parandaluar gjenerimin e mbetjeve mbeten të kufizuara.” Duhet të sqarohen dhe të forcohen rolet dhe funksionet e institucioneve që janë përgjegjëse për zbatimin dhe marrjen e masave. Shqipëria duhet të promovojë ekonominë qarkulluese dhe të stimulojë parandalimin, reduktimin dhe riciklimin e mbetjeve. Duhet të qartësohet roli i zbatimit dhe i kontrollit të përputhshmërisë së institucioneve dhe fuqizuar, me personel dhe buxhet të përshtatshëm.

Menaxhimi i mbetjeve në Shqipëri kryhet në të gjitha zonat urbane dhe më pak në zonat rurale. Sasia e mbetjeve që gjenerohen është rritur dukshëm në dekadat e fundit dhe cilësia e shërbimeve që ofrohen për menaxhimin e tyre ka mangësi. Mbetjet depozitohen kryesisht në vendgrumbullime të caktuara nga njësitë e vetëqeverisjes vendore, por kryesisht në zonat që nuk mbulohen me shërbim mbetjet hidhen në vende të paautorizuara, përgjatë rrugëve, anës lumenjve dhe afër vendbanimeve, duke shkaktuar ndikime në mjedis dhe shëndetin e njerëzve. Shërbimi i grumbullimit të mbetjeve kryhet përmes kontraktimit të ndërmarrjeve private (me kontrata 3–5 vjeçare) ose nga vetë ndërmarrjet e shërbimeve të njësisë të vetëqeverisjes vendore. Infrastruktura për grumbullimin e mbetjeve është e dobët, pasi shpesh numri i kontenierëve është i pamjaftueshëm ose në gjendje teknike jo të mirë. Pajisjet e grumbullimit (kontenierë dhe kamionë) në disa zona nuk janë sipas standardeve të duhura dhe kanë nevojë për rinovim në mënyrë të vazhdueshme. Nuk janë të zhvilluara skemat e grumbullimit të diferencuar për mbetjet e riciklueshme dhe ndarja në burim aplikohet vetëm në disa zona pilot të qendrave urbane. Nga ana tjetër ndarja e mbetjeve organike dhe kompostimi kryhet vetëm në mënyrë sporadike nga individë në zonat rurale me qëllim plehrimin e tokës. Kjo bën që të rritet ndjeshëm në vend depozitim sasia e materialeve që mund të rikuperoheshin.

1.2 Korniza ligjore dhe e politikave

Në bazë të marrëveshjes së Stabilizim Asociimit, nenit nr. 108, “Mjedisi”, Shqipëria është angazhuar të zhvillojë dhe të forcojë bashkëpunimin me BE në luftën kundër degradimit mjedisor, me synim promovimin e qëndrueshmërisë mjedisore. Procesi i përafrimit të legjislacionit shqiptar me atë të BE-së kryhet në përputhje me Planin Kombëtar për Integrimin Evropian, në të cilin Ministria e Turizmit dhe Mjedisit (MTM) kontribuon për kapitullin 27 “Mjedisi dhe ndryshimet klimatike”. Legjislacioni shqiptar për mjedisin në përgjithësi dhe menaxhimin e mbetjeve në veçanti ka përparuar nëpërmjet transpozimit të direktivave të BE-së. Kuadri ligjor është forcuar dhe bashkërendimi i politikave në nivel qendror është përmirësuar.

1.2.1 Strategjia dhe Plani Kombëtar për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve

Menaxhimi i mbetjeve të ngurta bashkiake në Shqipëri drejtohet kryesisht nga synimet dhe afatet kohore të përcaktuara në direktivat e BE-së (si pjesë e Marrëveshjes së Stabilizim Asociimit) si edhe në Strategjinë Kombëtare për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve. Dokumenti i Politikave Strategjike dhe Plani Kombëtar për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve 2020–2035 është hartuar nën kujdesin e Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit dhe është miratuar nga Këshilli i Ministrave me Vendim nr. 418 datë 27.05.2020.

Objektivat specifike të strategjisë janë të ofrojë zgjidhje praktike:

- ✓ për të trajtuar problemet e deritanishme të sistemit të menaxhimit;
- ✓ për të zbatuar kuadrin ligjor në fuqi;
- ✓ për të përmbushur detyrimet specifike të legjislacionit të KE për menaxhimin e mbetjeve, përfshirë objektivat ambiciozë të paketës për ekonominë qarkulluese.

Pesë qëllimet strategjike përqendrohen në:

1. Përmirësimin e menaxhimit të mbetjeve duke përmbushur parimet kryesore dhe kërkesat ligjore të planifikimit;
2. Përmirësimin dhe harmonizimin e kuadrit ligjor për menaxhimin e mbetjeve;
3. Financimin e qëndrueshëm të menaxhimit të mbetjeve;
4. Burimet njerëzore, rritjen e ndërgjegjësimit dhe pjesëmarrjen e popullatës në menaxhimin e mbetjeve;
5. Instrumentat ligjorë, institucionalë dhe financiarë për të përmirësuar menaxhimin e mbetjeve të rrezikshme.

Strategjia Kombëtare e MIM i parashikon sistemet e MIMN në bazë të Zonave të Menaxhimit të Mbetjeve: “Një Zonë e Menaxhimit të Mbetjeve (ZMM) është një territor që mbulon juridiksionin e një ose më shumë bashkive që kanë një tipologji gjeografike të ngjashme dhe ofron një komunikim të pandërprerë të rrjetit rrugor, gjë e cila lehtëson

grumbullimin dhe transportimin e mbetjeve drejt destinacioneve për para-trajtimin, rikuperimin dhe asgjësimin përfundimtar.”

Në Strategji përcaktohen këto standarde minimale dhe veprimtari me prioritet që lidhen me rrymën e mbetjeve bashkiake:

- 100% norma e grumbullimit të mbetjeve në zonat urbane (Prioriteti 1)
- 2. Mbetjet të depozitohen në një vend depozitim të autorizuar dhe të kontrolluar (Prioriteti 1)
- 3. 90% norma e grumbullimit të mbetjeve në zonat rurale (Prioriteti 2)
- 4. Ndarja e mbetjeve për të vijuar më tej me riciklimin (Prioriteti 3) Gjithashtu strategjia përcakton synimet për zbatimin e praktikave të përmirësuara të menaxhimit të mbetjeve. Disa objektiva të përzgjedhura janë si vijon:

Objektiva (të përzgjedhura) Plani Kombëtar i MIM 2026	2026	2031	2036
Mbulimi me shërbim grumbullimi (i popullsisë)	80%	90%	95%
Niveli i grumbullimit (i mbetjeve të gjeneruara)	70%	90%	95%
Mbulimi me shërbim të MIM (total) (në zonat urbane)	30% 35%	60% 70%	80% 100%
% e sasisë së mbetjeve (për cdo fraksion) që shkojnë për riciklim / sasia totale e mbetjeve që gjenerohet	20%	30%	40%
Sasia e reduktuar e mbetjeve të biodegradueshme (krahasuar me 2024)	75%	55%	35%
% e sasisë së mbetjeve depozituar në vendgrumbullim / sasinë totale të mbetjeve të grumbulluara	50%	30%	10%
Rehabilitimi dhe mbyllje e venddepozitimeve	1		

Tabela 1. Objektiva të përzgjedhura

Parimet bazë të menaxhimit të mbetjeve, të përcaktuara në direktivën kuadër të menaxhimit të mbetjeve 2008/98/EC, që është transpozuar në ligjin nr. 10463, datë 22.09.2011, “Për menaxhimin e integruar të mbetjeve”, të ndryshuar, si dhe në ligjin nr. 10431, datë 9.6.2011, “Për mbrojtjen e mjedisit”, janë:

1. Hierarkia e mbetjeve—parimi kryesor për menaxhimin e mbetjeve është hierarkia e mbetjeve që ka si qëllim renditjen e mundësive të menaxhimit të mbetjeve, sipas qëllimit se çfarë është më e mirë për mjedisin dhe shëndetin e njeriut, si dhe kalimin drejt ekonomisë qarkulluese. Përparësi i jepet parandalimit të mbetjeve, duke synuar mbajtjen

sa më gjatë si produkte. Në rastet kur produkti shndërrohet në mbetje, përparësia i jepet ripërdorimit, më pas riciklimit, më tej rikuperimit dhe në fund depozitimit.

2. Ndotësi paguan—lidhet me kostot e ndotjes që duhet të ngarkohen te ndotësit dhe te konsumatorët përgjegjës për të.
3. Përgjegjësia e zgjeruar e prodhuesit—është përgjegjësia që duhet të ketë një prodhues apo importues gjatë gjithë ciklit të jetës së produkteve, që prej krijimit deri në shkallën e postkonsumit. Përparësi i duhet dhënë ndarjes së diferencuar të produkteve dhe të materialeve që paraqesin një rrezik më të lartë ndaj mjedisit dhe/ose për ato produkte që ka treg përpunimi për qëllime riciklimi ose rikuperimi.
4. Parandalimi i rrezikut mjedisor—nënkupton që kur ka të dhëna mbi praninë e rrezikut mjedisor, duhen marrë masa të përshtatshme parandaluese.
5. Integrimi—mbrojtja e mjedisit duhet të jetë pjesë integrale e çdo procesi të zhvillimit të politikave.
6. Përgjegjësia e ndërsjellë—të gjithë aktorët e përfshirë në gjenerimin dhe menaxhimin e mbetjeve duhet të jenë përgjegjës dhe duhet të bashkëpunojnë për të arritur objektivat e Strategjisë.
7. Parimi i vetëmjaftueshmërisë—nënkupton që vendi të zhvillojë një rrjet pajisjesh dhe impiantesh të integruara dhe të përshtatshme për menaxhimin e mbetjeve.
8. Parimi i afërsisë—mbetjet duhet të depozitohen ose të rikuperohen në impiantet më të afërta dhe sa më afër vendit të gjenerimit të mbetjeve.
9. Përballueshmëria financiare—niveli i tarifës për shërbimin e menaxhimit të mbetjeve duhet të jetë i përballueshëm dhe i pranuar nga komuniteti.
10. E drejta për informim dhe pjesëmarrje—çdo qytetar ka të drejtë të marrë informacion rreth menaxhimit të mbetjeve lehtësisht nga të gjitha institucionet përgjegjëse. E drejta për pjesëmarrjen e publikut në vendimmarrje nënkupton që publikut duhet të jetë i informuar për të gjitha projektet e lidhura me menaxhimin e mbetjeve dhe duhet t'i jepet mundësia të marrë pjesë në procesin e vendimmarrjes.
11. Zbatimi i praktikave më të mira—për të eliminuar mangësitë, për të siguruar kontrollin dhe zbatimin e standardeve evropiane.

2. Baza Institucionale për Hartimin e Planit

2.1. Urdhri i Kryetarit të Bashkisë dhe Organizimi i Procesit

Hartimi i Planit Vendor për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve për periudhën 2026–2031 është realizuar në përputhje me kërkesat e Ligjit nr. 10463, datë 22.09.2011 “Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve”, i ndryshuar, si dhe Ligjit nr. 139/2015 “Për Vetëqeverisjen Vendore”. Në zbatim të këtyre akteve ligjore, Për hartimin e këtij plani, Kryetari i Bashkisë Mallakastër ka nxjerrë urdhrin nr193 date 12.05.2026 për ngritjen e grupit ndërinstitutional të punës, i cili është ngarkuar me mbledhjen e informacionit, analizimin e situatës aktuale dhe përgatitjen e dokumentit strategjik për periudhën 2026–2031.

Procesi i hartimit të planit është konceptuar si një proces gjithëpërfshirës dhe ndërsektorial, ku janë përfshirë strukturat kryesore të bashkisë, njësitë administrative, specialistët e mjedisit, financave, planifikimit vendor dhe shërbimeve publike. Grupi i punës ka pasur si detyrë kryesore analizimin e gjendjes aktuale të menaxhimit të mbetjeve, identifikimin e problematikave dhe nevojave prioritare, si dhe përcaktimin e masave konkrete për përmirësimin e sistemit gjatë periudhës së planifikimit.

Përveç strukturave të administratës vendore, gjatë procesit të hartimit janë konsultuar edhe institucione publike, subjekte ekonomike, organizata të shoqërisë civile dhe komuniteti lokal. Kjo qasje ka mundësuar që plani të reflektojë nevojat reale të territorit dhe të sigurojë mbështetje më të gjerë për zbatimin e tij.

Hartimi i planit përfaqëson një hap të rëndësishëm drejt përmirësimit të menaxhimit të mbetjeve në territorin e Bashkisë Mallakastër dhe drejt përmbushjes së objektivave kombëtare dhe evropiane në fushën e mbrojtjes së mjedisit.

Grupi i punës ka përfshirë specialistë të sektorëve të mjedisit, shërbimeve publike, planifikimit të territorit, financave dhe tatim-taksave vendore, duke siguruar një qasje gjithëpërfshirëse në procesin e planifikimit.

2.1.1. Metodologjia e Hartimit të Planit

Plani Vendor për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve 2026–2031 është hartuar në përputhje me metodologjinë e rekomanduar nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Strategjia Kombëtare për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve, si dhe Plani Kombëtar për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve.

Kjo metodologji synon të sigurojë një analizë gjithëpërfshirëse të situatës ekzistuese dhe të krijojë baza të qëndrueshme për planifikimin afatmesëm dhe afatgjatë të sektorit të menaxhimit të mbetjeve në territorin e Bashkisë Mallakastër.

Procesi i hartimit ka nisur me mbledhjen, verifikimin dhe analizimin e të dhënave ekzistuese mbi popullsinë, dinamikat demografike, aktivitetin ekonomik, shtrirjen territoriale të shërbimit, infrastrukturën ekzistuese dhe sasi të mbetjeve të gjeneruara. Të dhënat janë siguruar nga burime zyrtare të Bashkisë Mallakastër, Institutit të Statistikave (INSTAT), Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit, si dhe dokumente të tjera strategjike kombëtare.

Një komponent i rëndësishëm i metodologjisë ka qenë analiza e situatës aktuale të menaxhimit të mbetjeve. Në këtë kuadër janë vlerësuar niveli i mbulimit me shërbim, gjendja e infrastrukturës dhe pajisjeve, eficientia e sistemit të grumbullimit dhe transportit, performanca financiare e shërbimit, si dhe niveli i ndërgjegjësimit të komunitetit. Gjithashtu janë identifikuar problematikat kryesore që pengojnë zhvillimin e një sistemi modern dhe të qëndrueshëm të menaxhimit të mbetjeve.

2.1.3. Instrument metodologjik – Pyetësi i vlerësimit të situatës

Për të plotësuar analizën e situatës ekzistuese dhe për të reflektuar perceptimin real të komunitetit mbi shërbimin e menaxhimit të mbetjeve, do të përdoret një instrument i strukturuar vlerësimi në formën e pyetësit.

Pyetësi do të aplikohet në mënyrë online dhe pranë familjeve, bizneseve dhe institucioneve në territorin e Bashkisë Mallakastër me qëllim:

- vlerësimin e nivelit të kënaqësisë me shërbimin e grumbullimit dhe pastrimit;
- identifikimin e problematikave kryesore në terren;
- vlerësimin e nivelit të ndërgjegjësimit për ndarjen e mbetjeve në burim;
- matjen e gatishmërisë për pagesën e tarifës së pastrimit (“vullneti për të paguar”);
- mbledhjen e sugjerimeve për përmirësimin e shërbimit.

Rezultatet e pyetësit do të përdoren si bazë plotësuese në analizën teknike duke ndihmuar në përcaktimin e prioritetëve strategjike dhe masave të planit të veprimit.

Mbi bazën e analizës së kryer janë përcaktuar objektivat strategjike dhe specifike që Bashkia Mallakastër synon të arrijë deri në vitin 2031. Këto objektiva janë harmonizuar me prioritetet kombëtare në fushën e menaxhimit të mbetjeve, me legjislacionin në fuqi dhe me procesin e përafrit me standardet e Bashkimit Evropian.

Në fazën përfundimtare janë përcaktuar masat konkrete të zbatimit, afatet kohore, përgjegjësitë institucionale dhe treguesit e monitorimit, duke krijuar një kuadër të qartë për zbatimin, ndjekjen dhe vlerësimin e progresit të planit.

PYETËSORI PËR VLERËSIMIN E SITUATËS AKTUALE TË MENAXHIMIT TË MBETJEVE

A. Të dhëna të përgjithshme

1. Njësia administrative: _____
2. Tipi i subjektit: Familje Biznes Institucion
3. Numri i anëtarëve të familjes / punonjësve: _____

B. Vlerësimi i shërbimit të grumbullimit të mbetjeve

4. A kryhet rregullisht shërbimi i grumbullimit të mbetjeve në zonën tuaj?
 Po Jo Pjesërisht
5. Sa i kënaqur jeni me shërbimin aktual?
 Shumë i kënaqur I kënaqur Mesatar Pak i kënaqur Aspak i kënaqur
6. A ka mungesë koshash në zonën tuaj?
7. Po Jo

C. Sjellja ndaj menaxhimit të mbetjeve

7. A i ndani mbetjet (plastikë, letër, organike)?
 Po Jo Ndonjëherë
8. A do të ishit të gatshëm të ndani mbetjet nëse krijohen kushte të përshtatshme?
 Po Jo Ndoshta

D. Vlerësimi i tarifës së pastrimit

9. A e konsideroni të arsyeshme tarifën aktuale të pastrimit?
 Po Jo Nuk e di
10. A e paguani rregullisht tarifën e pastrimit?
 Po Jo Pjesërisht

E. Problematikat në terren

11. Cilat janë problemet kryesore në zonën tuaj?
 Mungesë koshash
 Mungesë shërbimi të rregullt
 Hedhje e pakontrolluar e mbetjeve
 Ndotje mjedisore
 Tjetër: _____

F. Sugjerime

12. Sugjerime për përmirësimin e shërbimit:

2.1.4. Plani i Veprimit për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve

Plani i Veprimit përbën instrumentin kryesor për realizimin e objektivave të përcaktuara në këtë dokument strategjik. Ai përkthen vizionin dhe prioritetet e Bashkisë Mallakastër në masa konkrete, të matshme dhe të zbatueshme gjatë periudhës 2026–2031.

Qëllimi kryesor i planit të veprimit është krijimi i një sistemi modern, efikas dhe financiarisht të qëndrueshëm të menaxhimit të mbetjeve, i cili garanton mbrojtjen e mjedisit dhe përmirësimin e cilësisë së jetës së qytetarëve. Në këtë drejtim, prioritet do të ketë zgjerimi i mbulimit me shërbim në të gjithë territorin e bashkisë, përfshirë edhe zonat rurale që aktualisht përballen me vështirësi në grumbullimin dhe transportin e mbetjeve.

Një aspekt tjetër i rëndësishëm do të jetë përmirësimi i infrastrukturës ekzistuese përmes shtimit të numrit të kontenerëve, rinovimit të mjeteve të transportit dhe përmirësimit të pikave të grumbullimit. Bashkia synon gjithashtu të nxisë ndarjen e mbetjeve në burim dhe të zgjerojë praktikën e kompostimit, veçanërisht në njësitë administrative me karakter rural ku ekziston potenciali për trajtimin e mbetjeve organike.

Në kuadër të ekonomisë qarkulluese, do të ndërmerren masa për reduktimin e sasisë së mbetjeve që përfundojnë në venddepozitime, duke promovuar ripërdorimin, riciklimin dhe rikuperimin e materialeve të vlefshme. Paralelisht me investimet infrastrukturore, rëndësi të veçantë do t'i kushtohet edukimit mjedisor dhe ndërgjegjësimin të komunitetit, me qëllim rritjen e pjesëmarrjes qytetare në proceset e menaxhimit të mbetjeve.

Plani i veprimit parashikon gjithashtu forcimin e mekanizmave financiarë dhe administrativë të shërbimit, përfshirë përmirësimin e sistemit të arkëtimit të tarifave, rritjen e eficiencës së përdorimit të burimeve financiare dhe sigurimin e fondeve për investime afatgjata.

Zbatimi i planit do të monitorohet në mënyrë të vazhdueshme nga Bashkia Mallakastër përmes treguesve të performancës dhe raporteve periodike. Monitorimi do të mundësojë vlerësimin e progresit të arritur, identifikimin e vështirësive gjatë zbatimit dhe marrjen e masave korrigjuese kur është e nevojshme. Në këtë mënyrë sigurohet që objektivat e planit të përmbushen në mënyrë efektive dhe të kontribuojnë në zhvillimin e qëndrueshëm të territorit të Bashkisë Mallakastër.

3.Plani Kombëtar Sektorial për Menaxhimin e Mbetjeve të Ngurta 2019–2032

Plani Kombëtar Sektorial për Menaxhimin e Mbetjeve të Ngurta 2019–2032, i miratuar me Vendim të Këshillit Kombëtar të Territorit Nr. 1 datë 13.01.2020, është një instrument planifikues i nivelit të dytë për menaxhimin e mbetjeve në Shqipëri. Meqë disa elementë të sistemit të menaxhimit të mbetjeve kërkojnë zgjidhje në shkallë të gjerë në mënyrë që funksionimi të kryhet me efikasitet dhe shumica e bashkive në Shqipëri janë të vogla për të siguruar funksionimin efikas të impianteve të mëdha, kërkohet bashkëpunimi ndërmjet bashkive, përkatësisht procesi i ashtuquajtur “rajonalizim” ose ndarja në Zona të Menaxhimit të Mbetjeve. Plani Sektorial përcakton kufijtë paraprakë të Zonave të Menaxhimit të Mbetjeve dhe paraqet kuadrin e planifikimit për investime në infrastrukturën e MMN në secilën ZMM.

Plani Sektorial ka këto objektiva specifike:

- të përcaktojë metodologjinë dhe teknologjinë e duhur për investimet e ardhshme në sektorin e MMN,
- të përcaktojë kostot përkatëse dhe nivelet e tarifave në të ardhmen,
- të mundësojë një sistem objektiv, të verifikueshëm dhe transparent për caktimin e prioriteteve për investime në infrastrukturën e MIMN,
- të paraqesë një plan investimesh për infrastrukturën vendore dhe rajonale të MIMN, të ndarë në faza afatshkurtër, afatmesme dhe afatgjatë, që të sigurojë grumbullimin dhe transportin e mbetjeve, reduktimin dhe riciklimin, si dhe impiantet e trajtimit dhe/ose depozitimit të mbetjeve,
- të propozojë ndryshime të nevojshme ligjore dhe institucionale,
- të propozojë masa të tjera shoqëruese.

3.1.Kuadri ligjor dhe institucional për menaxhimin e mbetjeve në Shqipëri

1. **Ligji nr. 10463, datë 22.09.2011 "Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve"**, i ndryshuar me ligjet nr. 32/2013, nr. 156/2013 dhe nr. 28/2022. Ky është ligji bazë që rregullon menaxhimin e mbetjeve në Shqipëri dhe përcakton detyrimet e njësisive të vetëqeverisjes vendore për grumbullimin, transportin, trajtimin dhe depozitimin e mbetjeve.

2. **Ligji nr. 10431, datë 09.06.2011 "Për Mbrojtjen e Mjedisit"**, i ndryshuar, i cili përcakton parimet e përgjithshme të mbrojtjes së mjedisit dhe zhvillimit të qëndrueshëm.
3. **Vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 418, datë 27.05.2020 "Për miratimin e Dokumentit të Politikave Strategjike dhe Planit Kombëtar për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve"**, që përcakton objektivat kombëtare dhe masat për menaxhimin e mbetjeve në nivel kombëtar.
4. **Ligji nr. 139/2015 "Për Vetëqeverisjen Vendore"**, i cili përcakton menaxhimin e mbetjeve urbane si funksion të bashkive.
5. **Ligji nr. 162/2014 "Për Mbrojtjen e Cilësisë së Ajrit në Mjedis"**, në aspektin e ndikimit të aktiviteteve të trajtimit të mbetjeve.
6. **Vendimi nr. 177, datë 06.03.2012 "Për Ambalazhet dhe Mbetjet e Tyre"**, i ndryshuar, që rregullon menaxhimin e mbetjeve të ambalazheve.
7. Legjislacioni për rryma të veçanta mbetjesh (mbetje elektrike dhe elektronike, bateri, akumulatorë, vajra të përdorur, automjete jashtë përdorimit etj.), i miratuar në zbatim të Ligjit nr. 10463/2011.

Plani Vendor i Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve i Bashkisë Mallakastër është hartuar në përputhje me legjislacionin shqiptar në fuqi, veçanërisht me Ligjin nr. 10463, datë 22.09.2011 "Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve", të ndryshuar, Ligjin nr. 10431, datë 09.06.2011 "Për Mbrojtjen e Mjedisit", Ligjin nr. 139/2015 "Për Vetëqeverisjen Vendore", si dhe me Dokumentin e Politikave Strategjike dhe Planin Kombëtar për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve, miratuar me VKM nr. 418, datë 27.05.2020. Plani mbështetet gjithashtu në aktet nënligjore që rregullojnë menaxhimin e rrymave specifike të mbetjeve dhe në standardet e Bashkimit Evropian në fushën e ekonomisë qarkulluese dhe mbrojtjes së mjedisit.

3.1.1. Kuadri Institucional për Menaxhimin e Mbetjeve

Përgjegjësitë për menaxhimin e mbetjeve në Shqipëri ndahen ndërmjet nivelit qendror dhe atij vendor, në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe dokumentet strategjike kombëtare në fushën e menaxhimit të integruar të mbetjeve.

Këto përgjegjësi përcaktohen kryesisht nga Ligji nr. 10463, datë 22.09.2011, "Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve", i ndryshuar, si dhe nga Dokumenti i Politikave Strategjike dhe Planit Kombëtar për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve. Ky kuadër ligjor përcakton rolet dhe funksionet e institucioneve përgjegjëse në nivel kombëtar, rajonal dhe vendor.

Në nivel qendror, institucioni përgjegjës për hartimin e politikave dhe monitorimin e zbatimit të legjislacionit në fushën e mbetjeve është Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, në bashkëpunim me institucionet dhe agjencitë e saj të varësisë. Gjithashtu, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë luan një rol të rëndësishëm në planifikimin dhe zhvillimin e infrastrukturës së nevojshme për menaxhimin e mbetjeve.

Në zbatim të legjislacionit përkatës, Agjencia Kombëtare e Ujësjellës-Kanalizimeve dhe Infrastrukturës së Mbetjeve (AKUKIM) ushtron funksione të rëndësishme në planifikimin, koordinimin dhe mbështetjen e investimeve në sektorin e menaxhimit të mbetjeve, në bashkëpunim me njësitë e vetëqeverisjes vendore.

Në nivel vendor, bashkitë janë autoritetet përgjegjëse për organizimin dhe ofrimin e shërbimeve të menaxhimit të mbetjeve urbane, duke përfshirë grumbullimin, transportin, trajtimin dhe depozitimin e mbetjeve, si dhe hartimin dhe zbatimin e planeve vendore për menaxhimin e integruar të mbetjeve në territorin e tyre administrativ.

Në këtë kuadër, Bashkia Mallakastër mban përgjegjësinë kryesore për organizimin dhe përmirësimin e sistemit vendor të menaxhimit të mbetjeve, në përputhje me objektivat kombëtare dhe standardet e Bashkimit Evropian për mbrojtjen e mjedisit dhe zhvillimin e qëndrueshëm.

3.1.2 Institucionet përgjegjëse për menaxhimin e mbetjeve

Ministria e Turizmit dhe Mjedisit (MTM) ka rolin drejtues në hartimin e kuadrit ligjor, politikave dhe strategjive kombëtare për menaxhimin e të gjitha llojeve të mbetjeve në Republikën e Shqipërisë. Gjithashtu, ajo ushtron përgjegjësi të drejtpërdrejtë për mbikëqyrjen dhe administrimin e mbetjeve të rrezikshme, si dhe për koordinimin e politikave kombëtare në këtë sektor.

MTM është institucioni kryesor përgjegjës për hartimin, zbatimin dhe monitorimin e Strategjisë Kombëtare dhe Planit Kombëtar për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve. Në ushtrimin e këtyre funksioneve, ministria bashkëpunon me institucionet e varësisë së saj, ndër të cilat Agjencia Kombëtare e Mjedisit (AKM) dhe Inspektorati Shtetëror i Mjedisit, Pyjeve, Ujërave dhe Turizmit, të cilat luajnë rol të rëndësishëm në monitorimin e gjendjes mjedisore, kontrollin e zbatimit të legjislacionit dhe raportimin e treguesve të menaxhimit të mbetjeve.

Në zbatim të Ligjit nr. 10463, datë 22.09.2011, "Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve", të ndryshuar, përgjegjësi specifike në fushën e menaxhimit të mbetjeve u ngarkohen edhe institucioneve të tjera qendrore. Ministria përgjegjëse për financat, ministria përgjegjëse për bujqësinë dhe ministria përgjegjëse për shëndetësinë kontribuojnë në hartimin dhe zbatimin e akteve nënligjore, politikave sektoriale dhe mekanizmave të kontrollit që lidhen me administrimin e kategorive të veçanta të mbetjeve sipas fushave të tyre të përgjegjësisë.

Ky koordinim ndër-institucional synon të sigurojë një sistem të integruar, efikas dhe të qëndrueshëm të menaxhimit të mbetjeve, në përputhje me standardet kombëtare dhe kërkesat e Bashkimit Evropian për mbrojtjen e mjedisit dhe shëndetit publik.

3.1.3. Niveli Rajonal

Këshillat e qarqeve përbëjnë nivelin e dytë të qeverisjes vendore në Republikën e Shqipërisë. Megjithatë nuk kanë përgjegjësi të drejtpërdrejta për ofrimin e shërbimeve të menaxhimit të mbetjeve në nivel vendor, ato luajnë një rol të rëndësishëm në planifikimin dhe koordinimin rajonal të këtij sektori.

Në përputhje me Ligjin nr. 10463, datë 22.09.2011, "Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve", të ndryshuar, këshillat e qarqeve janë përgjegjës për hartimin dhe miratimin e Planeve Rajonale të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve, duke siguruar harmonizimin e tyre me politikën dhe objektivat kombëtare në fushën e menaxhimit të mbetjeve.

Këshillat e qarqeve kanë gjithashtu detyrimin të monitorojnë zbatimin e planeve rajonale dhe të raportojnë periodikisht pranë Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit mbi progresin e realizimit të tyre. Këto plane synojnë koordinimin ndërmjet bashkive të një qarku dhe identifikimin e zgjidhjeve të përbashkëta për trajtimin e mbetjeve në nivel rajonal.

Gjatë viteve të fundit, roli i këshillave të qarqeve në sektorin e menaxhimit të mbetjeve ka pësuar ndryshime në funksion të reformave të qeverisjes vendore dhe zhvillimit të politikave kombëtare të mjedisit. Dokumentet strategjike kombëtare rekomandojnë një rol më të fokusuar të qarqeve në planifikimin rajonal, koordinimin ndërvendor dhe mbështetjen e studimeve të fizibilitetit për investime të përbashkëta në infrastrukturën e menaxhimit të mbetjeve.

Në këtë kuadër, bashkëpunimi ndërmjet Bashkisë Mallakastër, institucioneve rajonale dhe autoriteteve qendrore mbetet një element i rëndësishëm për arritjen e objektivave të menaxhimit të qëndrueshëm të mbetjeve dhe përmbushjen e standardeve kombëtare dhe evropiane në mbrojtjen e mjedisit.

Mund ta formulosh këtë seksion në mënyrë më profesionale për Planin Vendor të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve të Bashkisë Mallakastër:

3.1.4. Niveli Vendor

Në nivel vendor, përgjegjësitë për menaxhimin e mbetjeve përcaktohen kryesisht nga Ligji nr. 139/2015 "Për Vetëqeverisjen Vendore" dhe Ligji nr. 10463, datë 22.09.2011 "Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve", i ndryshuar.

Sipas Ligjit nr. 139/2015, menaxhimi i mbetjeve urbane përbën një funksion ekskluziv të bashkive, duke përfshirë organizimin dhe ofrimin e shërbimeve të grumbullimit, transportimit, trajtimit dhe depozitimit të mbetjeve të krijuara brenda territorit të tyre administrativ. Bashkitë kanë të drejtën dhe përgjegjësinë të përcaktojnë mënyrën e organizimit të këtyre shërbimeve, në përputhje me nevojat dhe kushtet lokale, si dhe të bashkëpunojnë me njësi të tjera të vetëqeverisjes vendore për realizimin e funksioneve të përbashkëta në fushën e menaxhimit të mbetjeve.

Në zbatim të legjislacionit në fuqi, bashkitë janë përgjegjëse për:

- Hartimin dhe miratimin e Planeve Vendore të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve;
- Organizimin e shërbimit të grumbullimit dhe transportimit të mbetjeve urbane;
- Nxitjen dhe zbatimin e sistemeve të grumbullimit të diferencuar dhe riciklimit;
- Ndërtimin, administrimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës së nevojshme për trajtimin e mbetjeve;
- Përcaktimin dhe administrimin e tarifave për shërbimin e pastrimit dhe menaxhimit të mbetjeve;
- Informimin dhe ndërgjegjësimin e qytetarëve për reduktimin, ripërdorimin dhe riciklimin e mbetjeve;
- Monitorimin e zbatimit të standardeve mjedisore dhe sanitare në procesin e menaxhimit të mbetjeve.

Bashkia Mallakastër ushtron këto përgjegjësi nëpërmjet strukturave të saj administrative dhe ndërmarrjeve përgjegjëse për shërbimet publike, duke synuar ofrimin e një sistemi të qëndrueshëm dhe efikas të menaxhimit të mbetjeve, në përputhje me objektivat kombëtare dhe standardet e Bashkimit Evropian në fushën e mbrojtjes së mjedisit.

Përmes këtij Plani Vendor të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve 2026–2031, Bashkia Mallakastër synon të përmirësojë cilësinë e shërbimeve të pastrimit, të rrisë shkallën e riciklimit dhe të reduktojë ndikimin negativ të mbetjeve në mjedis dhe shëndetin publik, duke kontribuar në zhvillimin e qëndrueshëm të territorit dhe mirëqenien e komunitetit lokal.

4. Konteksti vendor për menaxhimin e mbetjeve të ngurta

4.1 Profili hvillimor i Bashkisë Mallakastër

Bashkia Mallakastër shtrihet në jug-perëndim të Shqipërisë, është pjesë e Qarkut Fier dhe ka një sipërfaqe prej 329.19 km². Qendra e bashkisë është qyteti i Ballshit. Ajo kufizohet në veri nga bashkia e Patosit dhe bashkia e Roskovecit, në lindje me bashkinë e Beratit dhe bashkinë e Memaliaj, në perëndim me bashkinë e Fierit dhe me bashkinë e Selenicës dhe në jug me bashkinë e Selenicës dhe bashkinë e Memaliaj. Kjo bashki përbëhet nga 9 (nëntë) njësi administrative, të cilat janë: Njësia Administrative Ballsh, Qendër Dukas, Greshicë, Aranitas, Hekal, Ngraçan, Kutë, Fratar, Selitë..

Bashkia Mallakastër ndodhet në jug-perëndim të Shqipërisë, në një zonë kodrinore, e cila karakterizohet nga klima mesdhetare me dimër jo shumë të ftohtë dhe të lagësht dhe me verë të nxehtë dhe të thatë. I gjithë territori i bashkisë Mallakastër karakterizohet nga kodra me lartësi 200-300 m mbi nivelin e detit, të mbuluara kryesisht nga shkurre dhe pyje të larta të cilat janë të gjelbëruara gjatë gjithë vitit. Rrjeti hidrografik është i pasur me përranj të shumtë, lumenj, liqene natyral dhe artificial si dhe burime të shumta ujore.

4.1.1 Popullsia dhe tendencat demografike

Popullsia e Bashkisë Mallakastër është e shpërndarë në qendrën urbane dhe në njësitë administrative rurale. Lëvizjet demografike, emigracioni dhe ndryshimet në strukturën e popullsisë ndikojnë në sasinë dhe përbërjen e mbetjeve të gjeneruara. Sa i përket shpërndarjes demografike, Bashkia Mallakastër ka një popullsi urbane prej 28.2% (ku 100% e kësaj popullsie jeton në qytetin e Ballshit) dhe 71.8 % është popullsi rurale. Treguesit e popullsisë tregojnë se 62.1 % e popullsisë ka përfunduar arsimin 8-9 vjeçar, 26.8 % arsimin e mesëm si dhe 5.7% e popullsisë ka përfunduar studimet universitare dhe pas universitare.

Të dhënat mbi popullsinë dhe projeksionet e saj përbëjnë bazën kryesore për:

- vlerësimin e gjenerimit aktual të mbetjeve;
- parashikimin e sasive të ardhshme të mbetjeve;
- planifikimin e kapaciteteve të shërbimit;
- përcaktimin e nevojave për investime në infrastrukturën e menaxhimit të mbetjeve.

4.1.2 Zhvillimi ekonomik

Ekonomia përbëhet nga industria e nxjerrjes dhe përpunimit të naftës, e cila është dhe një ndër burimet kryesore ekonomike të popullsisë vendase. Bujqësia është e përqendruar kryesisht në ferma të vogla individuale të cilat prodhojnë më tepër për konsum vetjak dhe shumë pak për tregtim. Për tregtim kryesisht shkojnë kulturat bujqësore si ulliri dhe nën produktet e tij si dhe qershia etj. Blegtoria është një tjetër fushë që ndikon në zhvillimin ekonomik të gjithë Mallakastërës, por edhe kjo si bujqësia përdoret më shumë për konsum vetjak dhe shumë pak për tregtim. Në disa pjesë të tjera të bashkisë Mallakastër siç janë fshatrat Aranitas, Visokë etj. është e mundur shfrytëzimi i territorit për gurore, karriera kryesisht për gurin gëlqeror, rërën bituminoze, çakëll, etj dhe shfrytëzimi i këtyre pasurive natyrore ndikon sadopak në rritjen ekonomike të zonës. Zhvillimi ekonomik ndikon drejtpërdrejt në gjenerimin e mbetjeve urbane, komerciale dhe inerte. Rritja e aktivitetit ekonomik sjell rritje të konsumit dhe, për pasojë, rritje të sasisë së mbetjeve që duhet të menaxhohen.

4.1.3 Infrastruktura dhe shërbimet publike

Bashkia Mallakastër ofron shërbime publike në fushën e:

- pastrimit dhe menaxhimit të mbetjeve;
- furnizimit me ujë dhe kanalizimeve;
- mirëmbajtjes së rrugëve dhe hapësirave publike;
- ndriçimit publik;
- mbrojtjes së mjedisit.

Shtrirja gjeografike e territorit dhe dendësia e ulët e popullsisë në disa zona rurale paraqesin sfida për ofrimin e shërbimeve me standarde të njëjta në të gjithë territorin e bashkisë.

4.1.4 Mjedişi dhe burimet natyrore

Bashkia Mallakastër zotëron burime të rëndësishme natyrore, sipërfaqe bujqësore, pyje dhe peizazhe natyrore me vlera mjedisore. Ruajtja e këtyre burimeve kërkon zbatimin e praktikave të qëndrueshme të menaxhimit të mbetjeve dhe reduktimin e ndotjes së mjedisit.

Menaxhimi i integruar i mbetjeve konsiderohet një nga instrumentet kryesore për mbrojtjen e mjedisit, përmirësimin e cilësisë së jetës së qytetarëve dhe mbështetjen e zhvillimit të qëndrueshëm të territorit.

4.1.5. Sfidat kryesore për menaxhimin e mbetjeve

Sfidat kryesore të Bashkisë Mallakastër në fushën e menaxhimit të mbetjeve përfshijnë:

- rritjen e mbulimit me shërbim në të gjithë territorin;
- përmirësimin e infrastrukturës së grumbullimit dhe transportit;
- reduktimin e depozitimit të pakontrolluar të mbetjeve;
- rritjen e nivelit të riciklimit dhe kompostimit;
- forcimin e ndërgjegjësimit qytetar;
- përmirësimin e qëndrueshmërisë financiare të shërbimit.

Përballimi i këtyre sfidave përbën bazën mbi të cilën është hartuar Plani Vendor i Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve 2026–2031.

5. Parku Arkeologjik Bylis

1. Muri Rrethues
Surrounding Wall
2. Bazilika D
Basilica D
3. Porta No 6
Gate No 6
4. Muri Viktorin
The Wall of Victorinus
5. Katedralja
The Cathedral
6. Banesa B
Residence B
7. Prytaneion
The Prytaneion
8. Arsenal
The Arsenal
9. Bazilika A
Basilica A
10. Sfera
The Underground Cistern
11. Tema e Justinian
The Baths of Justinian
12. Stadiumi
The Stadium
13. Bazilika C
Basilica C
14. Gjymnazi
The Gymnasium
15. Porta Nr. 5
Gate No. 5
16. Shtesë e Teatrit
The Site of Theater
17. Teatri
The Theater
18. Mbroshimi i Mark Liciniani
The Inscription of Marcus Licinian
19. Shtesë e Madhe
The Great Stoa
20. Banesa A
Residence A
21. Bazilika E
Basilica E

I ndodhur 5 km nga qyteti Ballsh, Parku Arkeologjik ka një sipërfaqe prej 30 ha. Qyteti antik ilir i Bylisit u themelua nga fisi ilir i bylinëve në vitet 400-375 p.e.s. dhe ka qenë i banuar deri në fund të shek. VI e. s. Bylisi ka qenë qendra e fisit ilir të bylinëve, të cilët në antikitet banonin në territorin e Mallakastrës së sotme. Themelimi i Bylisit, ndërkohë që 1,5 km larg tij kishte një qytet ilir i quajtur Nikaja i themeluar gati një shekull më parë, dëshmon fuqinë ekonomike të bylinëve dhe zhvillimin e jetës qytetare në këtë rajon. Bylisi është përfaqësuesi më i denjë i qytetërimit ilir. Qyteti preu në shek. II-I p.e.s.

monedhat e veta të destinuara për bashkësinë byline dhe për qytetin gjë që e dëshmon Bylisin si kryeqendër e bashkësisë byline ku bënë pjesë edhe qytetet e Nikajës (fshati i sotëm Klos 1,5 km nga Bylisi), qytetet ilire në Margëlliç dhe Gurzezë dhe disa fortifikime dhe fshatra antike.

a) Muri rrethues i periudhës helenistike, mesi shek. IV p.e.s. me gjatësi 2.250 m, lartësi 9 m dhe gjerësi 3,50 m mbronte një sipërfaqe prej 30 ha. Muri ishte pajisur me 6 porta të cilat mbroheshin nga kulla që ngriheshin mbi harkun e korridorit të hyrjes.

b) Teatri, kapaciteti 7.500 vende, ruhrhen pjesërisht shkallarja, skena, hyrjet. Teatri i Bylisit është një monument i mesit të shek. III p. e. s. i ndërtuar në këndin juglindor të agorasë së qytetit antik.

c) Stadiumi është një nga monumentet kryesore të agorasë i ndërtuar gjatë shek. III p.e.s. dhe bënë pjesë në monumentet e rralla të këtij lloji në qytetet tona antike (pas stadiumit të Amantias). Ai ka shtrirje veri jug me gjatësi 134 m dhe përbëhet nga 19 shkallë me lartësi 30 cm dhe gjerësi 0,40 m gjë që pre supozon se spektatorët qëndronin në këmbë gjatë garave.

ç) Katedralja, sipërfaqja 4.000m² përbëhet nga Bazilika, baptisteri dhe kompleksi peshkopal. Ajo ka filluar të ndërtohet në fund të shek. IV e. s. dhe është plotësuar dhe rindërtuar deri në vitin 547. Ajo përfaqëson kompleksin arkitekturor më të rëndësishëm të periudhës së antikitetit të vonë jo vetëm në Bylis por edhe më gjerë.

d) Bazilika A, sipërfaqja 86 5 m² është ndërtuar në skajin jugor të stoas së madhe. Ajo është trenefshe dhe ka përmasa 38,22 x 23,42 m dëshmi e një bazilike monumentale. Bazilika A është ndërtuar në gjysmën e parë të shek. V dhe është shkatërruar nga dyndjet barbare të viteve 547-548

Për një formulim më profesional dhe të përshtatshëm për Planin Vendor të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve, mund ta rishkruani kështu:

5.1 Popullsia

Prodhuesit kryesorë të mbetjeve në territorin e Bashkisë Mallakastër janë familjet, bizneset, institucionet publike dhe aktivitetet ekonomike të zhvilluara në territorin e saj. Për këtë arsye, analiza e zhvillimeve demografike përbën një element thelbësor në vlerësimin e sasive aktuale dhe parashikimin e sasive të ardhshme të mbetjeve që do të gjenerohen.

Gjatë dekadave të fundit, Bashkia Mallakastër është karakterizuar nga lëvizje të konsiderueshme demografike, të lidhura kryesisht me migrimin e brendshëm dhe emigracionin. Këto lëvizje kanë sjellë diferenca ndërmjet numrit të popullsisë së regjistruar në gjendjen civile dhe popullsisë rezidente të evidentuar nga Censuset Kombëtare të Popullsisë dhe Banesave.

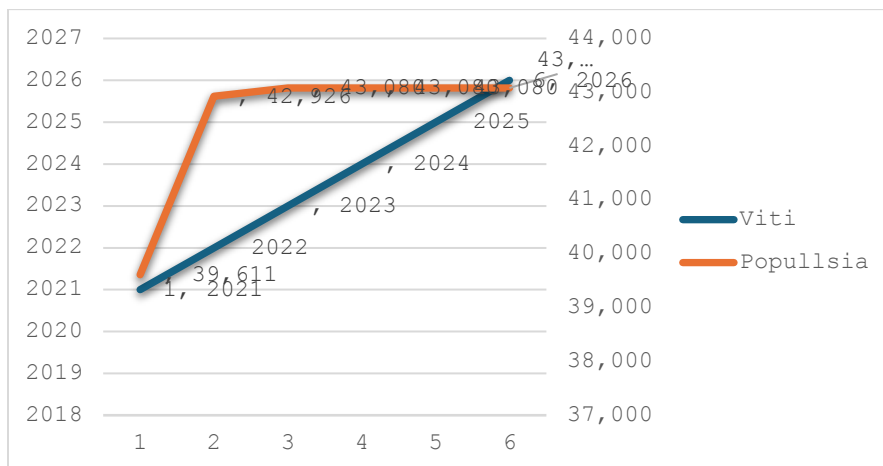
Parashikimi i popullsisë në këtë plan bazohet në metodologjinë e përdorur në Studimin Sektorial për Kërkesën për Investime për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve të Ngurta në Shqipëri, miratuar me Vendimin e Këshillit Kombëtar të Territorit nr. 1, datë 13.01.2020. Kjo metodologji është pranuar dhe përdorur nga institucionet përgjegjëse në nivel kombëtar dhe vendor për planifikimin e shërbimeve dhe investimeve në sektorin e menaxhimit të mbetjeve.

Sipas të dhënave të disponueshme, popullsia e Bashkisë Mallakastër ka pësuar ndryshime gjatë periudhës 2021–2026. Në vitin 2021 popullsia rezultonte 39,611 banorë, ndërsa në vitin 2022 u regjistrua një rritje në 42,926 banorë. Në vitin 2023 popullsia arriti në 43,080 banorë, nivel i cili është ruajtur edhe gjatë viteve 2024 dhe 2025.

Projeksionet për vitin 2026 parashikojnë një popullsi prej 43,080 banorësh, duke treguar një stabilizim të numrit të banorëve në afatin e shkurtër. Ky stabilitet demografik përbën një faktor të rëndësishëm për planifikimin e kapaciteteve të shërbimit të menaxhimit të mbetjeve, pasi lejon një vlerësim më të saktë të sasive të mbetjeve që pritet të gjenerohen gjatë periudhës së zbatimit të planit.

Megjithatë, zhvillimet ekonomike, lëvizjet migratore, ndryshimet në strukturën e popullsisë dhe faktorë të tjerë socialë mund të ndikojnë në evolucionin e këtyre treguesve në të ardhmen. Për këtë arsye, të dhënat demografike do të monitorohen periodikisht dhe do të merren në konsideratë gjatë rishikimit të Planit Vendor të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve.

Ecuria dhe parashikimi i popullsisë së Bashkisë Mallakastër (2021–2026)

5.1.1 Mbulimi i territorit me shërbimin e menaxhimit të mbetjeve

Një nga treguesit kryesorë të performancës së sistemit të menaxhimit të mbetjeve është përqindja e sipërfaqes së territorit të bashkisë që mbullohet me shërbimin e grumbullimit dhe transportimit të mbetjeve urbane.

Të dhënat për Bashkinë Mallakastër tregojnë një përmirësim të ndjeshëm të këtij treguesi gjatë periudhës 2021–2026. Në vitet 2021 dhe 2022, shërbimi i menaxhimit të mbetjeve mbulonte 53.16% të sipërfaqes totale të bashkisë, duke reflektuar kufizime në shtrirjen territoriale të shërbimit, veçanërisht në zonat rurale dhe me dendësi të ulët banimi.

Gjatë vitit 2023 u realizua një zgjerim i konsiderueshëm i mbulimit territorial, duke e çuar këtë tregues në 81.41% të sipërfaqes së bashkisë. Ky nivel mbulimi është ruajtur edhe gjatë viteve 2024, 2025 dhe 2026, duke dëshmuar konsolidimin e shërbimit dhe qëndrueshmërinë e investimeve të kryera në sektorin e menaxhimit të mbetjeve.

Rritja me mbi 28 pikë përqindjeje e sipërfaqes së mbuluar përfaqëson një progres të rëndësishëm në përmirësimin e aksesit të qytetarëve ndaj shërbimit të pastrimit dhe menaxhimit të mbetjeve. Ky zhvillim ka kontribuar në përmirësimin e kushteve mjedisore, reduktimin e depozitimeve të pakontrolluara të mbetjeve dhe rritjen e cilësisë së jetesës për komunitetin lokal.

Ruajtja e këtij niveli mbulimi dhe zgjerimi gradual i shërbimit në zonat ende të pambuluara mbetet një ndër objektivat kryesore të Bashkisë Mallakastër gjatë periudhës së zbatimit të Planit Vendor të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve 2026–2031.

Tabela 1. Mbulimi i sipërfaqes së bashkisë me shërbimin e menaxhimit të mbetjeve

Viti	Mbulimi (%)
2021	53.16%

2022	53.16%
2023	81.41%
2024	81.41%
2025	81.41%
2026	81.41%

5.1.2. Analizë e lidhur e gjenerimit të mbetjeve urbane

Të dhënat mbi sasinë totale të mbetjeve urbane në Bashkinë Mallakastër, të analizuara në raport me zhvillimet demografike dhe zgjerimin e shërbimit, tregojnë një evolucion të ndryshueshëm gjatë periudhës 2021–2026.

Në vitin 2021, sasia e mbetjeve urbane ishte 4,354 ton, ndërsa në vitin 2022 u regjistrua një rënie në 2,000 ton. Kjo ulje mund të lidhet me ndryshime në mbulimin e shërbimit, raportim jo të plotë ose luhatje të përkohshme në aktivitetin ekonomik dhe konsumit familjar.

Nga viti 2023 e në vijim (2023–2026), sasia e mbetjeve urbane rritet dhe stabilizohet në nivelin 18,000 ton në vit. Ky ndryshim tregon konsolidim të sistemit të menaxhimit të mbetjeve, përmirësim të mbulimit territorial dhe rritje të saktësisë së raportimit të të dhënave.

Në raport me popullsinë e mbuluar (rreth 40,140 banorë në periudhën 2023–2026), gjenerimi mesatar i mbetjeve vlerësohet në rreth 0.44 ton për banor në vit (ose afërsisht 440 kg/banor/vit), çka është në linjë me nivelet mesatare të gjenerimit të mbetjeve urbane në bashkitë me karakter të ngjashëm.

Stabilizimi i këtij treguesi në vitet 2023–2026 sugjeron një ekuilibër midis rritjes së mbulimit të shërbimit dhe kapacitetit të sistemit për grumbullim dhe transport. Megjithatë, ky nivel kërkon monitorim të vazhdueshëm për të siguruar që rritja e ardhshme e popullsisë apo aktivitetit ekonomik të mos krijojë presion mbi infrastrukturën ekzistuese të menaxhimit të mbetjeve.

Në këtë kontekst, përmirësimi i mëtejshëm i sistemit të ndarjes në burim, rritja e riciklimit dhe optimizimi i shërbimit në zonat rurale mbeten elementë kyç për garantimin e një sistemi të qëndrueshëm dhe efikas të menaxhimit të mbetjeve urbane në Bashkinë Mallakastër.

Bashkia Mallakastër e konsideron mbrojtjen e mjedisit dhe menaxhimin e integruar të mbetjeve si një prioritet strategjik për zhvillimin e qëndrueshëm dhe përmirësimin e cilësisë së jetës së qytetarëve. Përmes Planit për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve 2026–2031, synohet reduktimi i mbetjeve, rritja e ndërgjegjësimit qytetar, zgjerimi i shërbimeve të pastrimit dhe përmirësimi i infrastrukturës mjedisore në të gjitha njësitë administrative.

Analiza demografike tregon se popullsia e bashkisë ka pësuar rritje deri në vitin 2023, duke arritur në rreth 43,080 banorë, dhe më pas është stabilizuar në këtë nivel deri në vitin 2026. Kjo stabilitet demografik ndikon drejtpërdrejt në planifikimin e shërbimeve të menaxhimit të mbetjeve, pasi prodhuesit kryesorë të mbetjeve janë qytetarët, bizneset dhe institucionet.

Sasia e mbetjeve urbane ka pësuar luhatje të ndjeshme gjatë viteve. Në vitin 2021 dhe 2022 u regjistruan nivele më të ulëta, ndërsa nga viti 2023 e në vijim vërehet një rritje e madhe dhe më pas stabilizim në nivele më të larta. Ky trend tregon përmirësim të sistemit të grumbullimit dhe raportimit të mbetjeve, por gjithashtu thekson nevojën për menaxhim më efikas dhe reduktim në burim.

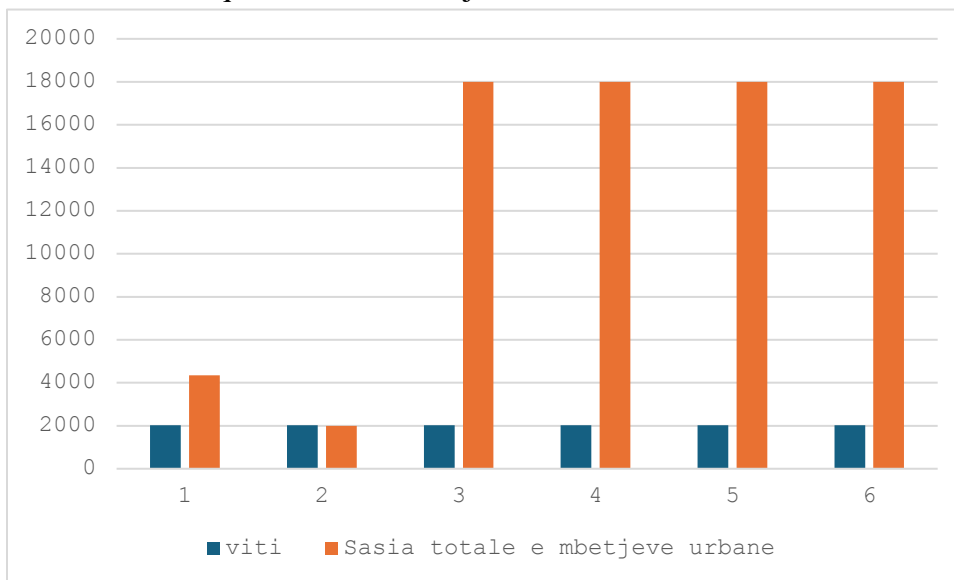
Treguesi i gjenerimit të mbetjeve për frymë (kg/banor/ditë) tregon një rritje të dukshme në periudhën pas vitit 2023, duke arritur në rreth 1.15 kg/banor/ditë. Ky nivel konsiderohet relativisht i lartë dhe kërkon masa për rritjen e riciklimit dhe uljen e mbetjeve organike.

Nga ana tjetër, mbulimi i shërbimit të menaxhimit të mbetjeve ka shënuar përmirësim të madh, duke u rritur nga rreth 53% në vitet 2021–2022 në mbi 81% nga viti 2023 e në vazhdim. Kjo tregon zgjerim të shërbimeve dhe përfshirje më të madhe të territorit të bashkisë në sistemin e menaxhimit të mbetjeve.

Në aspektin e infrastrukturës, është vërejtur rritje e kapaciteteve si shtimi i kazanëve të mbetjeve, rritja e makinerive të pastrimit dhe stabilizimi i stafit operativ. Po ashtu, frekuenca e grumbullimit të mbetjeve mbetet e qëndrueshme, duke garantuar shërbim të rregullt në zonat urbane dhe rurale.

Sistemi i financimit mbështetet në tarifatat vendore për familjet dhe bizneset, të cilat ndryshojnë sipas llojit të aktivitetit dhe zonës. Këto tarifa përbëjnë bazën kryesore të të ardhurave për mbulimin e shpenzimeve të pastrimit, gjelbërimit dhe ndriçimit publik.

Në përfundim, Bashkia Mallakastër ka bërë hapa të rëndësishëm drejt përmirësimit të menaxhimit të mbetjeve, por mbetet e nevojshme forcimi i edukimit mjedisor, rritja e eficiencës së shërbimit dhe zhvillimi i mëtejshëm i sistemeve të riciklimit për të arritur standarde më të larta të qëndrueshmërisë mjedisore.

Të dhënat e shërbimit

Tabela në vijim paraqet të dhënat përkatëse që lidhen me treguesin, duke shënuar vlerat e tij përgjatë viteve të raportimit. Këto të dhëna ofrojnë bazën për të kuptuar më qartë nivelin e performancës së arritur, si dhe për të bërë krahasime ndër vite mbi ecurinë e treguesit në fushën përkatëse.

Të dhënat e shërbimit	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kazane plehrash në total	320	333	333	333	333	333
Sipërfaqja gjithësej e bashkisë	329.19	329.19	329.19	329.19	329.19	329.19
Makineri pastrimi në total	3	3	4	4	4	4
Pika të vendqëndrimit të kontenierëve për grumbullimin e mbetjeve	30	30	30	30	30	30
Sasia totale e mbetjeve urbane	4354	2000	2000	1800	1800	1800
Buxheti për 3 vitet e fundit vënë në dispozicion për			39.273.087	50.420.551	57.984.902	58.909.520

menaxhimin e mbetjeve						
Sipërfaqe e mbuluar me shërbimin e menaxhimit të mbetjeve në km²	175	175	268	268	268	268
Sasia totale e mbetjeve të grumbulluara dhe transportuara (në ton) (per familje)	2980	2000	7300	2993	3125	3125
Numri i popullsisë në bashki e mbuluar me shërbimin e menaxhimit të mbetjeve	4354	33611	40140	40140	40140	40140
Sasia totale e mbetjeve të grumbulluara dhe transportuara (në ton) (per biznes)	1374	2000	3650	3650	3650	3620
Frekuenca e grumbullimit dhe transportimit të mbetjeve në zonat urbane (ditë në javë)	7	7	7	7	7	7
Frekuenca e grumbullimit dhe transportimit të mbetjeve në zonat rurale (ditë në javë)	3	3	3	3	3	3
Numri i stafit i angazhuar për shërbimin	9	9	10	10	10	10
Sasia e koshave në qytet/fshat	Qytet – 105 kosha Fshat – 228 kosha	105kosha 228kosha	105kosha 228kosha	105kosha 228kosha	105kosha 228kosha	105kosha 228kosha
Takime të organizuara me komunitetin me tema për mbrojtjen e mjedisit	6	6	6	6	6	6

6. Tarifat për Menaxhimin e Mbetjeve dhe Shërbimet Mjedisore në Bashkinë Mallakastër

Financimi i shërbimeve të menaxhimit të mbetjeve dhe mirëmbajtjes së mjedisit në Bashkinë Mallakastër realizohet nëpërmjet tarifave vendore të miratuara nga Këshilli Bashkiak, në përputhje me legjislacionin shqiptar. Këto tarifa synojnë të sigurojnë burimet e nevojshme financiare për grumbullimin, transportimin dhe depozitimin e mbetjeve urbane, si dhe për mirëmbajtjen e hapësirave të gjelbra dhe sistemit të ndriçimit publik.

Baza ligjore për vendosjen dhe administrimin e këtyre tarifave mbështetet në Ligjin nr. 9632, datë 30.10.2006 “Për Sistemin e Taksave Vendore”, i ndryshuar, si dhe në Ligjin nr. 68/2017 “Për Financat e Vetëqeverisjes Vendore”. Sipas këtyre akteve ligjore, bashkitë kanë të drejtën të përcaktojnë tarifat për shërbimet publike vendore dhe të sigurojnë mbledhjen e tyre përmes strukturave përkatëse administrative.

6.1. Tarifa e Pastrimit dhe Largimit të Mbetjeve

Tarifa e pastrimit është një nga instrumentet kryesore financiare që mbështet funksionimin e sistemit të menaxhimit të mbetjeve në Bashkinë Mallakastër. Kjo tarifë aplikohet për të gjitha familjet, personat fizikë dhe juridikë, vendas ose të huaj, që banojnë ose ushtrojnë aktivitet ekonomik në territorin e bashkisë dhe njësisive administrative ku ofrohet shërbimi i pastrimit.

Detyrimi për pagesën e tarifës lind për të gjithë subjektet që përfitojnë nga shërbimi i grumbullimit dhe transportimit të mbetjeve. Të ardhurat e siguruar nga kjo tarifë përdoren për financimin e kostove operative të shërbimit, përfshirë mirëmbajtjen e mjeteve, blerjen e pajisjeve, pagat e punonjësve dhe investimet në infrastrukturën e menaxhimit të mbetjeve.

Për bizneset e vogla, niveli i tarifës është përcaktuar sipas llojit të aktivitetit ekonomik dhe potencialit të prodhimit të mbetjeve. Aktivitetet tregtare me ndikim më të madh në gjenerimin e mbetjeve, si restorantet, pikat e grumbullimit të skrapit dhe tregtimi i materialeve të ndërtimit, paguajnë tarifa më të larta krahasuar me aktivitetet me ndikim më të kufizuar mjedisor.

Ky sistem tarifor synon të sigurojë një shpërndarje më të drejtë të kostove të shërbimit, duke respektuar parimin “ndotësi paguan”, sipas të cilit subjektet që gjenerojnë më shumë mbetje kontribuojnë proporcionalisht më shumë në financimin e sistemit.

6.2. Tarifat për Familjet

Tarifat familjare përbëjnë një burim të rëndësishëm të ardhurash për mbështetjen e shërbimeve publike vendore. Ato aplikohen për familjet që banojnë në zonat ku Bashkia Mallakastër ofron shërbime të pastrimit, gjelbërimit dhe ndriçimit publik.

Struktura përgjegjëse për administrimin dhe mbledhjen e këtyre tarifave është Sektori i Tatim-Taksave pranë Bashkisë Mallakastër. Për lehtësimin e procesit të pagesës dhe evidentimit të detyrimeve, çdo familje pajiset me dokumentacionin përkatës të pagesës.

Niveli i tarifave ndryshon sipas njësisive administrative dhe nivelit të shërbimeve të ofruara. Në Njësinë Administrative Ballsh, ku përqendrimi i popullsisë dhe niveli i shërbimeve është më i lartë, tarifa vjetore e pastrimit është 2,000 lekë për familje, ndërsa

tarifat për gjelbërimin dhe ndriçimin publik janë përkatësisht 500 lekë dhe 1,000 lekë në vit.

Në njësitë administrative Qendër, Aranitas, Hekal dhe Greshicë, tarifat janë më të ulëta dhe përshtaten me karakteristikat rurale të zonës. Për këto njësi, tarifa e pastrimit është 1,000 lekë për familje në vit, tarifa e gjelbërimit 250 lekë në vit dhe tarifa e ndriçimit publik 500 lekë në vit.

Kjo strukturë tarifore reflekton parimin e barazisë dhe proporcionalitetit, duke marrë në konsideratë nivelin e shërbimeve të ofruara dhe karakteristikat socio-ekonomike të secilës zonë administrative.

6.3. Roli i Tarifave në Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve

Tarifat vendore luajnë një rol kyç në garantimin e qëndrueshmërisë financiare të sistemit të menaxhimit të mbetjeve. Përmes tyre sigurohen fondet e nevojshme për zgjerimin e mbulimit të shërbimit, përmirësimin e cilësisë së grumbullimit dhe transportimit të mbetjeve, si dhe për investimet në infrastrukturën mjedisore.

Në kuadër të Planit Vendor për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve 2026–2031, Bashkia Mallakastër synon rritjen graduale të nivelit të arkëtimeve, forcimin e mekanizmave të administrimit të tarifave dhe përmirësimin e ndërgjegjësimit qytetar mbi rëndësinë e pagesës së tyre. Kjo do të mundësojë jo vetëm mbulimin e kostove operative, por edhe realizimin e investimeve të nevojshme për përmbushjen e objektivave kombëtare dhe standardeve të Bashkimit Evropian në fushën e menaxhimit të mbetjeve.

7. PLANIFIKIMI I FUSHATAVE TË NDËRGJEGJËSIMIT DHE INFORMIMIT TË KOMUNITETIT

Për të siguruar mirëfunksionimin e sistemit të menaxhimit të mbetjeve, rritjen e efikasitetit dhe efektivitetit të shërbimeve si dhe sigurimin e pastërtisë në territorin e bashkisë, është shumë i domosdoshëm përfshirja dhe ndërgjegjësimi i komunitetit. Komuniteti jo vetëm duhet të kuptojë funksionimin e sistemit, por duhet ta mbështesë atë. Sukses i çdo skeme bazohet plotësisht nga mbështetja e përdoruesve. Është me rëndësi që të sigurohet zbatueshmëria e planit në 5 vjeçarin e ardhshëm, bashkia duhet të sigurojë një marrëdhënie partneriteti me komunitetin, ku ai:

-Të ketë aksesueshmëri në shprehjen e mendimit, ankesave, sugjerimeve në lidhje me shërbimin e menaxhimit të mbetjeve (anketa të zhvilluar rregullisht nga bashkia, njoftime të rregullta në stendën e bashkisë dhe në faqet online të saja dhe rrjetet sociale)

-Të informohet rregullisht në lidhje me skemën e menaxhimit të mbetjeve që aplikohet në territorin e bashkisë Të mundësohet transparenca e nivelit të tarifave të pastrimit dhe sistemit të faturimit për grumbullimin e saj

-Të njihet me detyrimet fiskale për pagesën e tarifës, detyrime të tjera në lidhje me skemën e drejtoria vartese Konsumatorët si familjet, bizneset apo institucionet, në sajë të një fushate të fortë ndërgjegjësimit mund të ndikojnë në përmirësimin e sistemit të mbledhjes, duke zbatuar kërkesat e hedhjes së mbetjeve në vendet e caktuara.

Ndërgjegjësimit publik ndaj çështjeve të mbetjeve, pastërtisë së territorit dhe plotësimin e detyrimeve fiskale, konsiderohet si një prioritet dhe objektiv primar krahas objektivave të tjerë që lidhen me infrastrukturën apo me depozitimin e sigurtë të mbetjeve. Ka disa mënyrë për të rritur ndërgjegjësimin publik për çështjet e mbetjeve dhe për të dhënë informacion se si mund të trajtohen ato, me një kosto relativisht të ulët, por mjaft efektiv për arritjen e objektivit.

Kjo mund të arrihet duke hartuar një plan ndërgjegjësimit i cili do të mundësojë:

- Ofrimin e një informacioni të përgjithshëm dhe të veçantë për komunitetin në lidhje me nismat vendore të mbledhjes, riciklimit të mbetjeve, pastërtisë së bashkisë dhe koston së shërbimit të menaxhimit të mbetjeve;

-Transparenca me komunitetin në lidhje me sistemin e faturimit dhe nivelin e tarifave të pastrimit; Ndërgjegjësimin e komunitetit për detyrimet ligjore për pagesën e tarifës së pastrimit, rregullat dhe detyrimet vendore;

-Nxitjen e qëndrimit miqësor ndaj mjedisit. Metoda për komunikim dhe informim Metodat më të përdorura të komunikimit të informacionit janë broshurat, artikujt në gazeta, njoftimet, dhe reklamat në TV dhe radio lokale, dhe fletëpalosje që shpërndahen në shkolla. Një zhvillim të lartë sot në vend ka edhe teknologjia e informacionit si edhe aksesit në internet. Kjo teknologji si edhe tërheqja pas rrjeteve sociale të komunitetit (kryesisht atij në moshë të re) mund të jetë një mundësi e mirë për komunikimin dhe informimin e publikut për shkak edhe të koston së ulët si edhe shpejtësisë që ofron.

Përfshirja aktive e komunitetit përbën një kusht thelbësor për suksesin e sistemit të menaxhimit të mbetjeve. Ndërgjegjësimit qytetar ndikon drejtpërdrejt në:

- rritjen e disiplinës në hedhjen dhe ndarjen e mbetjeve;
- uljen e hedhjes së pakontrolluar të mbetjeve në territor;
- përmirësimin e cilësisë së shërbimit publik;

- rritjen e qëndrueshmërisë financiare të sistemit.

Kjo metodë fton konsumatorët në njohjen e sistemit të grumbullimit të mbetjeve që aplikohet, në nismat e riciklimit dhe kompostimit, për të përmirësuar qëndrimin e tyre ndaj ndarjes së mbetjeve në burim, për të zbatuar rregullat dhe respektuar oraret si dhe informimi për nivelin e tarifës së pastrimit, sistemit të faturimit të përcaktuar dhe detyrimin për pagesën e tarifës. Banorëve dhe bizneseve iu shpërndahen fletë informative për çështje të ndryshme që lidhen me sistemin menaxhimit të mbetjeve në zonën e tyre, duke filluar që nga frekuenca e shërbimit, niveli i tarifave, sistemi i faturimit për pagesën e tarifës apo llojet e mbetjeve që duhet të ndahen në burim, në varësi të skemës së grumbullimit që janë duke aplikuar.

Përdorimi i mjeteve teknologjike që shërbejnë për grumbullimin dhe transportin e mbetjeve apo kontenierët për informim: Tek të gjithë makinat dhe nëse është e mundur tek kontenierët e mbetjeve duhet të shkruhet qartë dhe lehtësisht e lexueshme (me germa të paktën 10 cm të mëdha) një slogan domethënës për të mbajtur pastër zonën, numrin e telefonit të ofruesit të shërbimit si dhe numrin e telefonit falas që caktohet nga autoritetet vendore, sipas një formati të miratuar paraprakisht. Marrja e opinionëve të qytetarëve

Një tjetër çështje e rëndësishme është krijimi i mekanizmave për marrjen e mendimeve dhe reagimit të qytetarëve: si mund të ftohet publiku t'i japë bashkisë mendime apo opinione ose komente për shërbimin e mbetjeve?

Dy metodat kryesore për të marrë mendimin e komunitetit janë: Mundësia e komunitetit për t'u ankuar:

- Bashkia apo operatori i shërbimit duhet të ketë zyrën e kontaktit/informacioni për të marrë ankesat. Numri i ankesave dhe zgjidhja e tyre është një nga parametrat e matjes së performancës së institucionit lidhur me menaxhimin e mbetjeve.
Vlerësimi i kërkesës dhe sondazhi/studimi i "vullnetit për të paguar":
- Për të vlerësuar kërkesën, vullnetin dhe mundësinë për të paguar, del nevoja për të komunikuar me përfituesit e mundshëm të shërbimit lidhur me alternativat e shërbimit, kostot, buxhetin dhe tarifën. Për secilën zonë të komunitetit apo zonë për t'u përfshirë në sondazh, mostra që duhet të realizohet është midis 100 dhe 200 të intervistuar. Kjo praktikë duhet të kryhet periodikisht nga bashkia, ose sa herë ajo e shikon të arsyeshme për të marrë opinionin e publikut në lidhje me vlerësimin e performancës të shërbimit

8. RISHIKIMI I PLANIT

Ndjekja e zbatimit të planit duhet të jetë një proces i vazhdueshëm me vlerësime periodike (çdo 5 vjet) ose më shpesh nëse është e nevojshme për vlerësimin dhe rishikimin e objektivave dhe masave. Monitorimi dhe vlerësimi mund të funksionojë si një bazë për rishikimin e planit.

Çështje të rëndësishme për t'u marrë në konsideratë kur të analizohet ky plan janë sigurisht vlerësimi nëse objektivat janë përmbushur, nëse masat e parashikuara kanë qenë efektive apo jo. Një plan duhet rishikohet gjithashtu, kur politika kombëtare e mbetjeve rekomandon apo detyron ndryshime thelbësore në mënyrën e manaxhimit të mbetjeve apo vendos objektiva të ndryshëm në funksion të obligimeve ndërkombëtare. Në këto raste, plani duhet të përballlet me ndryshime të thella ose mund të jetë i nevojshëm hartimi i një plani të ri.

Përgjatë zbatimit të planit, duhen analizuar në mënyrë të vazhdueshme faktorët kryesorë që impaktojnë në parashikimet dhe objektivat e vëna në plan, si zhvillimi i popullsisë, ndryshimet lidhur me konsumin dhe llojin e mbetjeve të gjeneruara nga industritë apo ekonominë shtëpiake. Gjithashtu analizimi i këtyre faktorëve shërben për të vlerësuar programet dhe projektet në proces apo që priten të fillojnë.

8.1 Monitorimi i planit

Ky plan duhet të parashikojë hapat në vazhdim, indikatorët dhe mjetet për të vlerësuar punën e bërë, për të verifikuar nëse objektivat janë përmbushur dhe të raportojnë tek vendimmarrësit. Qëllimi është të sigurojë që autoriteteve përgjegjëse u është dhënë mundësia për të ndjekur zhvillimin dhe zbatimin e planit dhe të vendosin mbi masat shtesë, nëse është e nevojshme. Studimi bazë, i kryer për qëllim të këtij plani, do të shërbejë si një status bazë mbi të cilën do të vlerësohen arritja e objektivave dhe targeteve dhe mbi të cilin do të matet ndryshimi i indikatorëve të performancës së planit.

Monitorimi i planit duhet të jetë një proces i vazhdueshëm me vlerësime periodike dhe, nëse është e nevojshme mund të kërkojë rishikimin e objektivave dhe masave të planit. Monitorimi i planit do të shërbejë për:

- Për të dhënë informacion të vazhdueshëm tek bashkëpunëtorët dhe grupet e interesit, statusin e zbatimit të planit;
- Për të analizuar statusin dhe për të vlerësuar efektivitetin e skemave të zbatuara;
- Për të përshtatur, modifikuar ose forcuar skemat apo programet në proces, ose për të krijuar të reja më të përshtatshme apo të efektshme;
- Për të mësuar, përditësuar dhe shpërndarë informacion dhe njohuri.
- Prosesi i monitorimit dhe vlerësimit të shërbimit Bashkia duhet të ndjekë këto hapa në kryerjen e procesit të monitorimit dhe të vlerësimit të planit, si më poshtë:

- Rishikimi i situatës:
- Rishikimi i objektivave dhe synimeve, kontrolli nëse ato i përshtaten kontekstit real dhe vlerësimi i tyre me anë të indikatorëve Mbledhja e evidencave sasiore dhe cilësore që lidhen me mbetjet Analizimi i evidencave:
- Analizimi i të dhënave për të matur progresin, krahasimi i rezultateve me objektivat dhe synimet, kontrolli nëse objektivat janë arritur në një afat kohor të dëshiruar Dokumentimi i konkluzioneve Ndarja dhe diskutimi i konkluzioneve:
- Gjetjet duhet të ndahen me palët e interesuara dhe domosdoshmërisht me vendimmarrësit.

Kryetari i bashkisë duhet të ngarkojë një grup pune përgjegjës apo zyrtarë të caktuar, brenda stafit të bashkisë, me përgjegjësinë e monitorimit dhe vlerësimit të planit.

- Grupi i punës duhet të përfshijë zyrtarë të administrimit të mbetjeve, administrimi financiar, struktura të mjedisit dhe kontrollit të territorit dhe konsulentëve të jashtë.
- Grupi i punës duhet të evidentojë të gjitha PGM në të gjithë territorin e bashkisë dhe duhet t'i hedhë në hartë.
- Grupi i punës duhet të njihet me qëllimin e zhvillimit të sistemeve të monitorimit të shërbimit, pavarësisht nëse shërbimi ofrohet nga bashkia apo nga privati, ku monitorimi shërben:
 - Për të matur progresin e çdo operacioni më vete në menaxhimin e mbetjeve kundrejt objektivave dhe targeteve të dakortësuara. Në këtë mënyrë bashkia do ta dijë paraprakisht në qoftë se objektivat e shërbimit të MM kanë mundësi që të plotësohen
 - Për të matur efektivitetin e paisjeve dhe stafit të përdorur në çdo operacion të menaxhimit të mbetjeve
 - Për të hartuar dhe adresuar masa korrektuese dhe rregullatore për të përmirësuar shërbimin bazuar mbi informacionin e mbledhur përmes monitorimit
 - Për të vlerësuar shpenzimet dhe për të kontrolluar kostot e çdo operacioni në menaxhimin e mbetjeve, për t'u siguruar që buxheti ekzistues është i shpërndarë në mënyrën e duhur dhe është i mjaftueshëm për të mbuluar kostot
 - Për të vlerësuar sjelljen e përdoruesve si dhe për të matur kënaqësinë e konsumatorit për të parë dhe vlerësuar sesi këto parametra ndikojnë në performancën e shërbimit
 - Për të planifikuar më mirë shërbimin e menaxhimit të mbetjeve në të ardhmen dhe për të vlerësuar mundësinë dhe potencialet e zgjerimit dhe riplanifikimit të shërbimit.

Ndërkohë për të gjitha njësitë e vet qeverisjes vendore, pas evidentimit të PGM në terren, grupi i punës mund të hartojë modele të raporteve ditore në lidhje me gjendjen e PGM në të gjithë territorin tyre. Këto raporte duhet të plotësohen nga supervzori përpara se të raportohen në Drejtorinë e Shërbimeve Publike në Bashki

9. VIZIONI DHE OBJEKTIVAT STRATEGJIKË TË PLANIT VENDOR PËR MENAXHIMIN E INTEGRUAR TË MBETJEVE 2026–2031

9.1 Vizioni

Bashkia Mallakastër synon të ndërtojë dhe konsolidojë një sistem modern, efikas, gjithëpërfshirës dhe financiarisht të qëndrueshëm të menaxhimit të integruar të mbetjeve, i cili garanton mbrojtjen e mjedisit, përmirësimin e cilësisë së jetës së qytetarëve dhe përdorimin racional të burimeve natyrore në përputhje me parimet e ekonomisë qarkulluese dhe standardet e Bashkimit Evropian.

Ky vizion mbështetet në parimin se mbetjet nuk duhet të konsiderohen vetëm si një problem mjedisor që kërkon trajtim dhe depozitim, por edhe si një burim potencial materialesh dhe energjie që mund të rikuperohen dhe të rikthehen në ciklin ekonomik. Në këtë kuadër, Bashkia Mallakastër synon të kalojë gradualisht nga modeli tradicional i grumbullimit dhe depozitimit të mbetjeve drejt një sistemi më të avancuar që favorizon parandalimin e gjenerimit të mbetjeve, ripërdorimin, riciklimin dhe kompostimin.

Në fund të periudhës së planifikimit 2026–2031, synohet që të gjithë qytetarët e bashkisë të kenë akses në një shërbim cilësor të menaxhimit të mbetjeve, të reduktohet ndjeshëm depozitimi i pakontrolluar i mbetjeve, të rritet niveli i ndërgjegjësimit mjedisor dhe të krijohen kushtet e nevojshme për zhvillimin e praktikave të ekonomisë qarkulluese në nivel vendor.

9.2 Objektivat Strategjike

Për realizimin e vizionit të mësipërm, Bashkia Mallakastër do të fokusohet në një grup objektivash strategjike të cilët përfaqësojnë drejtimet kryesore të zhvillimit të sektorit të menaxhimit të mbetjeve gjatë periudhës 2026–2031.

Objektivi Strategjik 1:

Përmirësimi dhe zgjerimi i mbulimit të shërbimit të menaxhimit të mbetjeve në të gjithë territorin e bashkisë

Një nga prioritetet kryesore të Bashkisë Mallakastër është sigurimi i aksesit të barabartë të të gjithë qytetarëve ndaj shërbimit të menaxhimit të mbetjeve. Pavarësisht progresit të arritur gjatë viteve të fundit në zgjerimin e mbulimit territorial, ende ekzistojnë zona

rurale ku ofrimi i shërbimit paraqet vështirësi për shkak të shpërndarjes së popullsisë, largësisë nga qendrat urbane dhe kostove të transportit.

Gjatë periudhës së planit, bashkia synon të ruajë dhe përmirësojë nivelin aktual të mbulimit, duke zgjeruar gradualisht shërbimin në zonat që aktualisht nuk mbulohen plotësisht. Ky proces do të shoqërohet me optimizimin e itinerareve të grumbullimit, përmirësimin e logjistikës së transportit dhe shtimin e kapaciteteve infrastrukturore sipas nevojave të territorit.

Objektivi Strategjik 2:

Reduktimi i sasisë së mbetjeve që depozitohen dhe nxitja e praktikave të ekonomisë qarkulluese

Menaxhimi modern i mbetjeve kërkon reduktimin e sasive që përfundojnë në venddepozitime dhe rritjen e përqindjes së materialeve që rikuperohen përmes ripërdorimit, riciklimit ose kompostimit. Në këtë drejtim, Bashkia Mallakastër synon të ndërmarrë masa për reduktimin e gjenerimit të mbetjeve në burim dhe për promovimin e praktikave të ekonomisë qarkulluese.

Vëmendje e veçantë do t'i kushtohet mbetjeve organike, të cilat përbëjnë fraksionin më të madh të mbetjeve bashkiake. Në njësitë administrative me karakter rural do të nxiten praktikat e kompostimit familjar dhe komunitar, duke reduktuar kështu sasinë e mbetjeve që transportohen për depozitim dhe duke krijuar mundësi për përdorimin e kompostit në aktivitetet bujqësore.

Objektivi Strategjik 3:

Krijimi i kushteve për ndarjen e mbetjeve në burim dhe rritjen e riciklimit

Ndarja e mbetjeve në burim përbën një nga kërkesat kryesore të legjislacionit kombëtar dhe politikave të Bashkimit Evropian në fushën e menaxhimit të mbetjeve. Aktualisht, pjesa më e madhe e mbetjeve grumbullohet në mënyrë të përzier, duke kufizuar mundësitë për rikuperimin e materialeve të riciklueshme.

Për këtë arsye, Bashkia Mallakastër synon të ndërmarrë hapa gradualë për krijimin e sistemeve të ndarjes së diferencuar të mbetjeve, fillimisht në zonat urbane dhe më pas në njësitë administrative rurale. Kjo do të realizohet përmes vendosjes së infrastrukturës së nevojshme, organizimit të skemave pilot dhe bashkëpunimit me operatorët ekonomikë që veprojnë në sektorin e riciklimit.

Objektivi Strategjik 4:

Forcimi i qëndrueshmërisë financiare dhe institucionale të sistemit të menaxhimit të mbetjeve

Qëndrueshmëria financiare përbën një kusht të domosdoshëm për funksionimin afatgjatë të sistemit të menaxhimit të mbetjeve. Bashkia Mallakastër synon të përmirësojë

eficiencën financiare të shërbimit përmes rritjes së nivelit të arkëtimeve, optimizimit të kostove operative dhe përdorimit më efikas të burimeve financiare në dispozicion.

Njëkohësisht, do të forcohen kapacitetet administrative dhe teknike të strukturave përgjegjëse për menaxhimin e mbetjeve, në mënyrë që ato të jenë në gjendje të planifikojnë, zbatojnë dhe monitorojnë në mënyrë efektive aktivitetet dhe investimet e parashikuara në këtë plan.

Objektivi Strategjik 5:

Rritja e ndërgjegjësimit publik dhe pjesëmarrjes së komunitetit

Suksesi i menaxhimit të integruar të mbetjeve nuk varet vetëm nga infrastruktura dhe investimet, por edhe nga niveli i përfshirjes së qytetarëve në proces. Për këtë arsye, Bashkia Mallakastër do të zhvillojë programe të vazhdueshme edukimi dhe ndërgjegjësimi mjedisor, me synim promovimin e sjelljeve të përgjegjshme ndaj mjedisit.

Aktivitetet informuese do të përfshijnë fushata publike, aktivitete në shkolla, takime me komunitetin dhe bashkëpunim me organizatat e shoqërisë civile. Këto masa synojnë të rrisin njohuritë e qytetarëve mbi reduktimin e mbetjeve, ndarjen në burim, riciklimin dhe rëndësinë e mbrojtjes së mjedisit.

Përmes realizimit të këtyre objektivave strategjike, Bashkia Mallakastër synon të ndërtojë një sistem modern dhe të qëndrueshëm të menaxhimit të mbetjeve, i cili kontribuon në mbrojtjen e mjedisit, zhvillimin ekonomik lokal dhe përmirësimin e mirëqenies së komunitetit.

9.3 Rryma e mbetjeve

Objekti i planit Sipas legjislacionit në fuqi, ky plan do të fokusohet në rrymën e mbetjeve bashkiake (urbane) për të cilën Bashkia Mallakastër është drejtpërdrejt apo pjesërisht përgjegjëse: Sipas përbërjes dhe mënyrës së menaxhimit të mbetjeve, mbetjet bashkiake do të klasifikohen në: Mbetje urbane (mbetje shtëpiake, ushqime, bimë, të riciklueshme, të dekompozuar, etj.), dhe Mbetje të veçanta urbane (mbetje nga ndërtimet dhe prishjet, voluminoze, pajisje elektrike dhe mobiljesh, etj.) që prodhohen nga familjet apo njësitë tregtare; Sipas burimit të gjenerimit mbetjet urbane (bashkiake) klasifikohen në dy rryma:

- Mbetjet e gjeneruara nga familjet (MF)
- Mbetjet e gjeneruara nga bizneset dhe industrinë (MB), ku përbërja e mbetjeve nuk ndryshon nga karakteristikat e mbetjeve urbane.

Ndërkohë, rryma të tjera të mbetjeve klasifikohen si mbetje masive (voluminoze), mbetje nga ndërtimet dhe prishjet (inerte), mbetje nga kopshtet që prodhohen në familje dhe që quhen 'mbetje të veçanta' për të cilat njësia vendore duhet t'i ofrojë e vetme ose në

bashkëpunim alternativa të përshtatshme për grumbullimin dhe transportin e tyre, megjithëse largimi i tyre është përgjegjësi direkte e prodhuesit.

Zona e Administrimit të Mbetjeve

(ZAM) dhe përfituesit e shërbimit të pastrimit Në funksion të organizimit më të mirë të shërbimeve dhe eficiencës së sistemit që do të propozohet, zonat e mbetjeve ose zona brenda kufijve administrativë të bashkisë do ndahet në nën-zona mbetjesh që kanë diferenca në lidhje me tipologjinë urbane, infrastrukturën rrugore apo llojin e konsumatorëve. Për këtë qëllim, zona e mbetjeve ndahet në këto nën-zona:

- Nën-zona e parë: Në këtë nën-zonë do të kategorizojmë zonat me dendësi të lartë popullore 2. si dhe zonat me tipare të ngjashme me zonat urbane. Referuar metodologjisë të VKM 319/2018 për koston dhe tarifën e mbetjeve, për këtë zonë do të konsiderojmë kryerjen e shërbimit të grumbullimit dhe transportit të mbetjeve çdo ditë (7 ditë/javë).
- Nën-zona e dytë: kjo nën-zonë do të kategorizohet nga pjesë të territorit me tipare sub-urbane dhe rurale në Bashkinë Mallakaster . Konkretisht në këtë zonë do të përfshijmë NJA. Në këtë plan 5 vjeçar, Bashkia Mallakaster parashikon shërbim kryesor të menaxhimit të mbetjeve, I cili konsiston në: Shërbimi i pastrimi, grumbullimit, transportit i mbetjeve mikse urbane;

Në parashikimin e shërbimeve të grumbullimit dhe transportit, fokus do të vihet dhe në parimin për parandalimin e ndotjes. Cilësia dhe kostot e shërbimit të mbledhjes dhe largimit të mbetjeve urbane lidhen drejtpërdrejtë me mënyrën se si konsumatorët i hedhin mbetjet, përdorin PGM, respektojnë oraret e përcaktuara dhe zbatojnë rregullat lokale për menaxhimin e mbetjeve. Në këtë aspekt, bashkia duhet të plotësojë kuadrin e saj rregullator nëpërmjet:

- Hartimit të një rregulloreje vendore / rishikimit për menaxhimin e mbetjeve, ku do të përcaktohen procedurat, protokollet e punës, parashikimet se çfarë do të ndodhë në rast avarish apo aksidentesh në punë, të drejtat dhe detyrimet e të gjitha grupeve të interesit të përfshira në menaxhimin e mbetjeve si dhe gjobat përkatëse në rast të shkeljeve të evidentuara. Si parakusht, bashkia duhet të caktojë një grup pune për monitorimin dhe për të vënë në zbatim këto rregulla. Parandalimin e hedhjes së paligjshme dhe derdhjen e mbetjeve jashtë kontenerëve. Kjo duhet të sjellë në vëmendje rëndësinë kryesore që kanë fushatat e ndërgjegjësimit dhe programet e edukimit. Marrëveshje me gjeneruesit e mëdhenj, për të përcaktuar përgjegjësitë dhe detyrimet e secilës palë, ku rekomandohet vendosja e orareve në ditë dhe orë të caktuara për dorëzimin e mbetjeve nga gjeneruesi në pikat e caktuara nga bashkia, ose grumbullimi i tyre nga bashkia, në sajë

të një kontrate të veçantë, në pikat e gjenerimit të tyre. Ndërkohë elemente të tjerë që kanë të bëjnë me shërbimin e grumbullimit dhe transportit të mbetjeve, që duhet të merren në konsideratë gjatë planifikimit të shërbimit në territorin e bashkisë, janë si më poshtë: i. Orare pune efektive dhe të përshtatshme: Për të operuar sipas nevojave të pastërtisë dhe në mënyrë të efektshme dhe me kosto të ulët, duhet të hartohet një program efektiv dhe të përshtatshëm pune. Ky program duhet të marrë parasysh ndryshimet ditore, javore dhe mujore në lidhje me numrin e banorëve dhe veprimtarive tregtare

Numri i duhur i kontenierëve: Për të ofruar një shërbim të efektshëm dhe me kosto të ulët, duhet të sigurohet numri i duhur i kontenierëve apo koshave dhe rregullsinë e mbledhjes së mbetjeve. Itenerar efektiv për mbledhjen e mbetjeve: Përcaktimi i saktë i itinerarit për makinat e mbetjeve do të ulë koston duke pakësuar forcat që shpenzohen për mbledhjen e mbetjeve. Rekomandohet verifikimi i përputhshmërisë me parimet e efektshmërisë së itinerarit të grumbullimit të mbetjeve si dhe të kohës efektive me metodën (MTM – Metodës së Matjes së Kohës). Rritja e rendimentit në punë: Bashkia do të punojë në gjetjen e mekanizmave për të përmirësuar punën duke rritur rendimentin. Masat që mund të ndërmerren për të rritur moralin, përfshijnë përmirësimin e kushteve të përgjithshme të punës, pajisja me uniformë, stimujt për punë të mirë, trajnimi dhe forcimi i punës në grup.

Mirëmbajtja e përshtatshme e kontenierëve dhe makinave të grumbullimit dhe transportit të mbetjeve: Mirëmbajtja dhe riparimi i specializuar i makinave dhe pajisjeve janë çështje të rëndësishme për shërbimin e mbledhjes së mbetjeve. Pavarësisht nëse shërbimi ofrohet nga bashkia apo kontraktohet një kompani private, bashkia duhet të parashikojë mirëmbajtjen e duhur dhe standardet e riparimit që duhet të vihen në zbatim. Aspektete teknike Bashkia Mallakaster është e motivuar dhe e angazhuar të përmirësojë gjendjen aktuale, duke synuar si përmirësimin e nivelit aktual të ofrimi të shërbimit në lidhje me cilësinë, efikasitetin dhe efektshmërinë, por gjithashtu të krijojë një bazë të qëndrueshme mbi të cilën do të mbështeten iniciativat lokale dhe rajonale për minimizimin e mbetjeve. Duke kaluar në një përjasje teknike, ekzistojnë mënyra të ndryshme për grumbullimin, ruajtjen dhe transportin e mbetjeve në funksion të kategorive të konsumatorëve dhe tipologjisë urbane të zonave të banuara. Sipas legjislacionit në fuqi dhe tipologjisë së zbatuar më së shumti për mbledhjen e mbetjeve, bashkia është direkt përgjegjëse për të mbledhur "mbetjet urbane", sipas përcaktimeve të dokumentave ligjore dhe të këtij plani. të Mbetje të tjera që ndryshojnë në përmbytje (përbërje) nga mbetjet urbane duhet të grumbullohen në mënyrë të veçantë sipas parimit "të përgjegjësisë së zgjeruar të prodhuesit". Për rrymat e tjera mbetjeve "të veçanta" që gjenerohen nga banorët dhe bizneset do të ngrihen skema përkatëse për grumbullimin e tyre në mënyrë të diferencuar nga vetë bashkia ose nga biznesi ose në bashkëpunim. Infrastruktura për grumbullimin dhe transportin e mbetjeve Në lidhje me përcaktimin e infrastrukturës së nevojshme për

zbatimin e skemës së përbashkët për grumbullimin e mbetjeve, duke marrë në konsideratë numrin e përlogaritur të popullsisë dhe qëllimit për mbulimin e të gjithë territorit të bashkisë më shërbim, u realizua analiza për llogaritjen e infrastrukturës së nevojshme: kontenierë dhe makina teknologjike. Për këtë arsye bashkia është e interesuar të kuptojë skenarët e infrastrukturës për grumbullimin e mbetjeve, në sajë të zhvillimeve që do të ndodhin në bashki.

10. PROGRAMI I INVESTIMEVE 2026–2031 – BASHKIA MALLAKASTËR

Programi i Investimeve për periudhën 2026–2031 për Bashkinë Mallakastër është ndërtuar në përputhje me prioritetet e zhvillimit të qëndrueshëm të territorit, përmirësimin e shërbimeve publike dhe rritjen e kapaciteteve të administrimit të mbetjeve urbane, infrastrukturës dhe shërbimeve bazë për qytetarët.

Ky program synon modernizimin gradual të sistemit të menaxhimit të mbetjeve, rritjen e eficiencës së shërbimeve komunale dhe përmirësimin e kushteve mjedisore në të gjithë njësitë administrative të bashkisë.

Në fushën e menaxhimit të mbetjeve urbane, bashkia parashikon forcimin e flotës së mjeteve të transportit, zgjerimin e rrjetit të kontenierëve dhe krijimin e pikave të organizuara të grumbullimit dhe trajtimit të mbetjeve. Gjithashtu, në fokus të veçantë do të jetë edhe zhvillimi i projekteve të riciklimit dhe menaxhimit të qëndrueshëm të mbetjeve organike përmes iniciativave të kompostimit.

Aktualisht, Bashkia Mallakastër operon me një flotë ekzistuese kamionësh për transportin e mbetjeve urbane, e cila mbulon shërbimin në territorin e qytetit të Ballshit dhe njësite administrative. Në kuadër të këtij programi parashikohet rinovimi dhe shtimi gradual i kësaj flote, me qëllim rritjen e kapacitetit transportues dhe përmirësimin e frekuencës së shërbimit në terren.

Po ashtu, parashikohet zgjerimi i numrit të kontenierëve për mbetjet urbane në zonat urbane dhe rurale, duke synuar mbulim më të mirë territorial dhe reduktim të pikave informale të hedhjes së mbetjeve. Kjo do të shoqërohet me përmirësim të logjistikës së mbledhjes dhe rritje të standardit të pastërtisë publike.

Në aspektin e menaxhimit të integruar të mbetjeve, bashkia planifikon krijimin e pikave të dedikuara të grumbullimit dhe seleksionimit të mbetjeve, të cilat do të shërbejnë si nje ndërmjetëse për ndarjen e materialeve të riciklueshme dhe reduktimin e volumit të mbetjeve që depozitohen në vendgrumbullimet finale. Këto pika do të zhvillohen gradualisht në varësi të mundësive financiare dhe partneriteteve të mundshme.

Gjithashtu, në këtë periudhë afatmesme dhe afatgjatë, parashikohet edhe zhvillimi i një projekti pilot për kompostimin e mbetjeve organike, veçanërisht në zonat rurale ku

aktiviteti bujqësor është më i zhvilluar. Ky projekt synon shfrytëzimin e mbetjeve organike për prodhimin e plehut natyral dhe reduktimin e ndotjes mjedisore.

Në mënyrë të përgjithshme, Programi i Investimeve 2026–2031 do të fokusohet në:

- modernizimin e shërbimit të pastrimit dhe menaxhimit të mbetjeve,
- përmirësimin e infrastrukturës mbështetëse,
- rritjen e kapaciteteve logjistike të bashkisë,
- dhe rritjen e standardit mjedisor në të gjithë territorin.

Ky program do të rishikohet dhe përditësohet çdo vit në përputhje me buxhetin vjetor dhe kapacitetet financiare të Bashkisë Mallakastër.

Treguesi	Sasia Aktuale	Blerjet e reja	Vlera ne Lek
Numri aktual i kamionëve	3		
Kamionë të rinj të planifikuar			900,000
Numri i kontenierëve ekzistues	333		
Kontenierë të rinj të planifikuar			700,000
Pika grumbullimi për riciklim	Po/Jo		
Numri i pikave të riciklimit			
Projekt kompostimi	Po/Jo		
Përshkrimi i projektit			

10.1. Zgjerimi dhe modernizimi i flotës së mjeteve të pastrimit

Në kuadër të përmirësimit të shërbimit, parashikohet një ndërhyrje e planifikuar dhe graduale në flotën ekzistuese, e cila aktualisht përbëhet nga 3 kamionë.

Duke marrë në konsideratë rritjen e vazhdueshme të sasisë së mbetjeve dhe shtrirjen territoriale të bashkisë, parashikohet:

- Vlerësim teknik i detajuar i gjendjes së flotës në vitin 2026
- Blerja graduale e mjeteve të reja për grumbullimin e mbetjeve gjatë periudhës 2027–2029
- Zëvendësimi i mjeteve të amortizuara sipas nevojës
- Rritja e kapacitetit operativ për transport të përditshëm drejt venddepozitimit

Objektivi final i këtij komponenti është arritja e një flote funksionale prej **5 deri në 6 mjeteve operative**, të cilat garantojnë mbulim të plotë dhe efikas të territorit bashkiak.

10.2. Përmirësimi i sistemit të kontejnerizimit

Sistemi aktual prej 333 koshash nuk është i mjaftueshëm për të përballuar dinamikën e rritjes së mbetjeve dhe zgjerimin e shërbimit.

Në këtë kuadër parashikohet:

- Shtimi gradual i kontenierëve në zonat urbane dhe rurale
- Zëvendësimi i kontenierëve të dëmtuar dhe jo funksionalë
- Standardizimi i tipologjisë së kontenierëve në të gjithë territorin
- Rritja e aksesueshmërisë së qytetarëve në shërbimin e grumbullimit

Objektivi afatmesëm është arritja e një numri prej rreth **450–500 kontenierësh funksionalë** deri në vitin 2031.

10.3. Menaxhimi i zonave problematike (hotspoteve)

Në territor janë identifikuar 30 pika problematike të depozitimit informal të mbetjeve, të cilat ndikojnë negativisht në cilësinë e mjedisit dhe shërbimit.

Parashikohet:

- Pastrim i vazhdueshëm dhe ndërhyrje periodike në këto zona
- Vendosje e kontenierëve shtesë për të shmangur depozitimin e pakontrolluar
- Rritje e frekuencës së grumbullimit në zonat me risk të lartë
- Monitorim i vazhdueshëm nga strukturat përkatëse bashkiake

10.4. Zhvillimi i sistemit të riciklimit

Aktualisht, Bashkia Mallakastër nuk disponon një sistem të strukturuar dhe të konsoliduar për ndarjen në burim dhe riciklimin e mbetjeve urbane. Menaxhimi i mbetjeve kryhet kryesisht përmes grumbullimit të përzier dhe depozitimit në venddepozitim, çka kufizon mundësitë për rikuperimin e materialeve të riciklueshme dhe rrit volumin e mbetjeve përfundimtare të depozituara.

Në këtë kuadër, Programi i Investimeve 2026–2031 parashikon zhvillimin gradual të një sistemi funksional të riciklimit, i cili synon krijimin e kushteve infrastrukture, organizative dhe ndërgjegjësuese për ndarjen e mbetjeve në burim dhe përfshirjen e tyre në zinxhirin e riciklimit.

Ky sistem do të zhvillohet në disa faza dhe përfshin:

- **Krijimin e pikave pilot për ndarjen e mbetjeve në burim**, në zona të përzgjedhura urbane dhe rurale, ku qytetarët do të mund të depozitojnë veçmas mbetjet plastike, letrën, kartonin dhe metalin;
- **Vendosjen e infrastrukturës mbështetëse për grumbullimin selektiv**, përmes kontenierëve të dedikuar dhe organizimit të cikleve të veçanta të grumbullimit;
- **Bashkëpunim me operatorë privatë të licencuar**, për transportin, përpunimin dhe riciklimin e materialeve të rikuperueshme, në përputhje me legjislacionin në fuqi;
- **Zhvillimin e programeve të ndërgjegjësimit publik**, me fokus edukimin e komunitetit, shkollave dhe bizneseve mbi rëndësinë e ndarjes së mbetjeve në burim dhe ndikimin pozitiv në mjedis.

Zbatimi i këtij komponenti synon të reduktojë ndjeshëm sasinë e mbetjeve që depozitohen në venddepozitim, të rrisë eficiencën e përdorimit të burimeve dhe të krijojë gradualisht bazat për një **ekonomi qarkulluese në nivel lokal**, në përputhje me standardet bashkëkohore të menaxhimit të mbetjeve dhe politikat kombëtare për mbrojtjen e mjedisit.

10.5. Kompostimi i mbetjeve organike

Aktualisht, në territorin e Bashkisë Mallakastër nuk ekziston një impiant apo sistem i strukturuar për trajtimin dhe kompostimin e mbetjeve organike urbane dhe rurale. Si rezultat, një pjesë e konsiderueshme e mbetjeve organike përfundon në venddepozitim, duke rritur volumet e depozitimit dhe duke ndikuar në rritjen e kostove të menaxhimit të mbetjeve, si dhe në ngarkesën mjedisore të territorit.

Në kuadër të Programit të Investimeve 2026–2031, parashikohet zhvillimi gradual i një sistemi të kompostimit të mbetjeve organike, me qëllim trajtimin e qëndrueshëm të kësaj kategorie mbetjesh dhe kthimin e tyre në produkt të dobishëm për përdorim bujqësor dhe mjedisor.

Zhvillimi i këtij komponenti do të realizohet në faza të mirëstrukturuara si më poshtë:

- **Faza e parë (2026–2027):** Kryerja e një studimi të detajuar fizibiliteti, i cili do të vlerësojë potencialin e gjenerimit të mbetjeve organike në territor, kostot e investimit, teknologjitë e përshtatshme dhe modelet e mundshme të menaxhimit dhe operimit të impiantit të kompostimit;
- **Faza e dytë (2028–2029):** Zbatimi i një projekti pilot për kompostimin e mbetjeve organike në një zonë të përzgjedhur, me qëllim testimin e kapaciteteve operacionale, vlerësimin e efikasitetit dhe përshtatjen e modelit me kushtet lokale;
- **Faza e tretë (2030–2031):** Zgjerimi i skemës së kompostimit në nivel të gjithë Bashkisë Mallakastër, duke synuar përfshirjen graduale të njërive administrative dhe integrimin e plotë të sistemit në menaxhimin e përditshëm të mbetjeve.

Zbatimi i këtij komponenti synon reduktimin e ndjeshëm të volumit të mbetjeve të depozituara në venddepozitim, uljen e ndikimit mjedisor, si dhe shfrytëzimin e mbetjeve organike për prodhimin e kompostit, i cili mund të përdoret në sektorin bujqësor dhe për përmirësimin e cilësisë së tokës në territorin e bashkisë.

Ky investim përfaqëson një hap të rëndësishëm drejt tranzicionit të Bashkisë Mallakastër në një model më të qëndrueshëm të menaxhimit të mbetjeve dhe në përputhje me parimet e ekonomisë qarkulluese.

10.6 KONKLUZIONE

Programi i Investimeve 2026–2031 për menaxhimin e mbetjeve në Bashkinë Mallakastër përbën një dokument strategjik të planifikimit afatmesëm dhe afatgjatë, i cili synon reformimin dhe modernizimin e sistemit ekzistues të menaxhimit të mbetjeve urbane dhe

përafrimin e tij me parimet dhe standardet e menaxhimit të integruar të mbetjeve dhe mbrojtjes së mjedisit.

Ky program mbështetet në analizën e gjendjes aktuale të shërbimit, kapaciteteve ekzistuese operacionale, tendencave të rritjes së gjenerimit të mbetjeve, si dhe nevojës për rritjen e efikasitetit në përdorimin e burimeve publike dhe përmirësimin e cilësisë së shërbimit të ofruar ndaj qytetarëve.

Zbatimi i masave dhe investimeve të parashikuara në këtë program pritet të sjellë përmirësim të ndjeshëm dhe të matshëm në performancën e sistemit të menaxhimit të mbetjeve, përmes:

- forcimit të kapaciteteve logjistike dhe operacionale të shërbimit të pastrimit;
- rritjes së mbulimit të territorit me shërbim të rregullt dhe cilësor;
- përmirësimin të sistemit të grumbullimit, transportit dhe depozitimit të mbetjeve;
- reduktimit progresiv të sasisë së mbetjeve të depozituara në venddepozitim final;
- rritjes së standardeve të mbrojtjes së mjedisit dhe minimizimit të ndikimeve negative mjedisore;
- përmirësimin të menaxhimit financiar dhe eficiencës së shpenzimeve publike në këtë sektor.

Në perspektivë, ky program krijon bazat për zhvillimin e një sistemi të integruar të menaxhimit të mbetjeve, duke përfshirë edhe elementë të riciklimit dhe trajtimit të mbetjeve organike, me qëllim kalimin gradual drejt një modeli më të qëndrueshëm dhe më të orientuar drejt ekonomisë qarkulluese.

Në përfundim, Programi i Investimeve 2026–2031 konsiderohet një instrument thelbësor i politikave vendore në fushën e shërbimeve publike dhe mjedisit, i cili kontribuon drejtpërdrejt në rritjen e cilësisë së jetesës së qytetarëve dhe zhvillimin e qëndrueshëm të territorit të Bashkisë Mallakastër.

ANEKS I – PROGRAMI I INVESTIMEVE 2026–2031 DHE KOSTOT E MENAXHIMIT TË MBETJEVE

Viti	Investime për mjete dhe infrastrukturë (Lekë)	Përmirësim shërbimi (Lekë)	Projekte riciklimi/kompostimi (Lekë)	Totali vjetor (Lekë)
2026	8,500,000	3,200,000	1,000,000	12,700,000
2027	6,000,000	3,500,000	2,500,000	12,000,000
2028	5,000,000	4,000,000	4,500,000	13,500,000
2029	4,500,000	4,200,000	6,000,000	14,700,000
2030	4,000,000	4,500,000	6,500,000	15,000,000
2031	3,500,000	5,000,000	7,000,000	15,500,000

Indikatorë të Performancës (KPI) 2026–2031

Indikator	Njësia matëse	Gjendja aktuale	Objektivi 2031
Mbulimi i shërbimit të pastrimit	% e territorit	~80%	100%
Sasia e mbetjeve të depozituara	ton/vit	~3,100 ton	-20% (reduktim)
Kosha për frymë	kosha/banor	1/118 banorë	1/80 banorë
Kamionë aktivë për pastrim	numër	3	5–6
Ndarja e mbetjeve në burim	% e familjeve	0–5%	40%
Riciklimi i mbetjeve	% e totalit	0%	25–30%
Kompostimi i mbetjeve organike	% e mbetjeve organike	0%	20%
Ulja e mbetjeve në landfill	%	bazë	-30%

Programi i parashikuar i investimeve në menaxhimin e mbetjeve (2026–2031)

Programi i investimeve për periudhën 2026–2031 synon forcimin e kapaciteteve operacionale të shërbimit të menaxhimit të mbetjeve, përmirësimin e infrastrukturës ekzistuese dhe krijimin e kushteve për zhvillimin e sistemeve të riciklimit dhe trajtimit të mbetjeve.

Investimet janë të orientuara në tre komponentë kryesorë: përmirësimi i flotës së mjeteve, rritja e kapacitetit të shërbimit në territor dhe zhvillimi i sistemeve të qëndrueshme të menaxhimit të mbetjeve.

Viti	Forcimi i kapaciteteve (mjete & pajisje)	Përmirësim i shërbimit (infrastrukturë & logjistikë)	Projekte mjedisore (riciklim/kompostim)	Totali
2026	3 kamionë ekzistues + mirëmbajtje	Shtim kosha + optimizim rrjeti	Studim fizibiliteti riciklimi	—
2027	Përmirësim flotë ekzistuese	Zgjerim i pikave të grumbullimit	Pika pilot ndarje mbetjesh	—
2028	Rritje kapaciteti operativ	Konsolidim shërbimi rural	Projekt pilot kompostimi	—
2029	Stabilizim i flotës	Rritje efikasiteti	Zgjerim riciklimi	—
2030	Optimizim i mjeteve	Digjitalizim i monitorimit	Zgjerim kompostimi	—
2031	Mirëmbajtje dhe konsolidim	Standardizim shërbimi	Integrim i plotë i sistemit	—

Qëllimi i programit në kuadër të Planit të Menaxhimit të Mbetjeve

Programi i investimeve dhe indikatorët e performancës përbëjnë një instrument mbështetës të Planit të Menaxhimit të Mbetjeve të Bashkisë Mallakastër, duke synuar:

- përmirësimin gradual të cilësisë së shërbimit të pastrimit në të gjithë territorin;
- rritjen e efikasitetit të sistemit ekzistues të grumbullimit dhe transportit të mbetjeve;
- krijimin e kushteve për ndarjen e mbetjeve në burim dhe zhvillimin e riciklimit;
- reduktimin e ndikimit mjedisor nga depozitimi final i mbetjeve;
- orientimin drejt një modeli të qëndrueshëm të menaxhimit të mbetjeve, në përputhje me parimet e ekonomisë qarkulluese.

Po ta riformuloj edhe më “zyrtar”, më të rrjedhshëm dhe me stil dokumenti institucional (si pjesë e një plani bashkiak final):

11. PLANI I VEPRIMIT 2026–2031

Plani i veprimit përcakton masat konkrete operacionale, institucionet përgjegjëse dhe afatet kohore për zbatimin e objektivave të Planit të Menaxhimit të Mbetjeve në Bashkinë Mallakastër për periudhën 2026–2031.

Ky plan synon të sigurojë kalimin nga sistemi aktual i menaxhimit të mbetjeve drejt një modeli më efikas, të organizuar dhe të qëndrueshëm, duke rritur cilësinë e shërbimit dhe mbrojtjen e mjedisit.

KOMPONENTI I: KUADRI LIGJOR DHE INSTITUCIONAL

Objektivi Strategjik 1

Përmirësimi i kuadrit rregullator dhe forcimi i kontrollit institucional në menaxhimin e mbetjeve

Veprimi	Përshkrimi	Institucioni përgjegjës	Afati	KPI
1.1 Hartimi dhe miratimi i Planit Vendor të Menaxhimit të Mbetjeve	Përgatitja dhe miratimi i kuadrit ligjor dhe rregullator lokal të menaxhimit të mbetjeve në përputhje me kërkesat në nivel kombëtar	Bashkia Mallakastër / Këshilli Bashkiak	2026	% e dokumenteve rregullatore të miratuara (Plan, Rregullore, Vendime Këshilli) % e zonave të mbuluara me kontroll institucional
1.2 Hartimi i rregullores së menaxhimit të mbetjeve	Përcaktimi i rregullave operative dhe detyrimeve	Drejtoria e Shërbimeve Publike / Juridiku	2026	Rregullore e miratuar
1.3 Hartimi i sistemit të gjobave dhe penaliteteve	1. Forcimi i zbatimit të ligjit local 2. Parandalimi i ndotjes nga depozitimi pa kriter i mbetjeve të rrezikshme (si dhe spitalore) dhe mbetjeve inerte në zbatim të legjislacionit shqiptar 3. Inspektimi dhe kontrolli i ndotjes urbane nga materialet inerte dhe ndërtimore, skeletet e makinave, etj, që nga gjenerimi, transporti deri depozitim të tyre	Bashkia / Policia Bashkiake	2026–2027	Nr. i masave administrative (gjobave) të aplikuara % e rasteve të ndotjes ilegale të trajtuara
1.4 Forcimi i inspektimit dhe kontrollit në terren	1. Monitorim i hotspot-eve dhe ndotjes ilegale	Policia Bashkiake	2026–2031	Nr. i inspektimeve në terren / vit
1.5 Informimi mbi mbetjet e rrezikshme dhe inerte	1. Ndërgjegjësim për ndarje dhe menaxhim të sigurt Informimi i komunitetit për të diferencuar mbetjet e rrezikshme nga mbetjet urbane si dhe detyrimet e tjera të prodhuesit të mbetjeve 2. Hartimi dhe aplikimi i mjeteve të komunikimit dhe informimit të komunitetit në lidhje me	Bashkia / OJF / Shkolla	2026–2031	% qytetarësh të informuar

	rregullat dhe penalitetet për aspektet e emenaxhimit të mbetjeve			
--	--	--	--	--

KOMPONENTI II: GRUMBULLIMI DHE TRANSPORTI I MBETJEVE

Objektivi Strategjik 2:

Përmirësimi i eficiencës së shërbimit të grumbullimit dhe transportit

Veprimi	Përshkrimi	Institucioni përgjegjës	Afati	KPI
2.1 Përdorimi i flotës ekzistuese (3 kamionë)	1. Organizim i shërbimit sipas zonave urbane/rurale 2. Përmirësimi dhe shtimi i infrastrukturës për grumbullimin dhe transportin e mbetjeve për të gjithë territorin e Bashkisë	Ndërmarrja e Pastrimit	2026–2031	% e mbulimit të shërbimit në territor (urbane + rurale) Nr. i kamionëve aktivë në shërbim (target: 3 + optimizim)
2.2 Optimizimi i itinerareve	Ulje e kostove operative dhe kohës së shërbimit	Bashkia / Operatori	2026–2027	Reduktim i kostos (%)
2.3 Shtimi i kontenierëve	Përmirësim i aksesit të qytetarëve	Bashkia	2026–2029	Nr. kontenierësh/banor
2.4 Eliminimi i hotspot-eve	1. Pastrimi dhe monitorimi i pikave problematike 2. Evidentimi i pikave ilegale të depozitimit të mbetjeve që mund të krijohen në bashki dhe marrja e masave për pastrimin e tyre dhe më pas aplikimin e sanksioneve në rast të përsëritjes nga komuniteti apo bizneset	Policia Bashkiake	2026–2031	Nr. hotspot-e të eliminuara
2.5 Përmirësimi i venddepozitimit në Kash	Menaxhim më i sigurt i depozitimit Promovimi i ndarjes dhe minimizimit të mbetjeve në burim si dhe në të gjitha stadet e gjenerimit të tyre duke aplikuar skema të përshtatshme pilot	Bashkia	2026–2028	Përmirësim operativ

KOMPONENTI III: RIKIKLIMI DHE EKONOMIA QARKULLUESE

Objektivi Strategjik 3:

Zhvillimi i sistemit të riciklimit dhe ndarjes në burim

Veprimi	Përshkrimi	Institucioni përgjegjës	Afati	KPI
3.1 Pilotimi i ndarjes në burim	Plastikë, letër, metal Stimulimi dhe mbështetja sektorit privat lidhur me aktivitetet e riciklimit dhe kompostimit	Bashkia / Operatorë privatë	2026–2027	% ndarje në burim
3.2 Bashkëpunim me riciklues privatë	Grumbullim dhe përpunim, Organizimi i takimeve në komunitet dhe me biznese, para dhe gjatë fillimit të skemave pilot për të mbështetur përpjekjet/programet e ndërgjegjësimit dhe edukimit për rritur cilësinë dhe nivelin e përfshirjes së komunitetit.	Bashkia / Biznese	2026–2031	Ton të ricikluara
3.3 Fushata ndërgjegjësimi	Edukimi i komunitetit, materialesh Organizimi i takimeve me grupet e interesit në rajon dhe me gjerë. Reklamimi i faciliteteve ricikluese si dhe skemave të grumbullimit të diferencuar, skemave të kompostimit	Bashkia / Shkolla / OJF	2026–2031	Nr. fushatash
3.4 Zgjerimi i skemës së riciklimit	Nga pilot në gjithë bashkinë, Inkurajimi i shtrirjes së skemave të riciklimit dhe kompostimit në shtëpi përmes bashkë-financimit me bizneset e riciklimit dhe komunitetin	Bashkia	2028–2031	% mbulim riciklimi

KOMPONENTI IV: KOMPOSTIMI I MBETJEVE ORGANIKE

Objektivi Strategjik 4:

Zhvillimi i sistemit të trajtimit të mbetjeve organike

Veprimi	Përshkrimi	Institucioni përgjegjës	Afati	KPI
4.1 Studimi i fizibilitetit	Analizë teknike dhe ekonomike	Bashkia	2026–2027	Studim i përfunduar
4.2 Pilot kompostimi	Zbatim në zona rurale	Bashkia / Fermerë	2028–2029	Ton kompost të prodhuar
4.3 Zgjerimi i sistemit	Implementim në gjithë bashkinë	Bashkia	2030–2031	% mbetje organike të trajtuara
4.4 Përdorimi i kompostit	Hapësira publike dhe bujqësi	Bashkia	2030–2031	Ton të përdorur

KOMPONENTI V: NDËRGJEGJËSIMI DHE PËRFSHIRJA E KOMUNITETIT

Objektivi Strategjik 5:

Rritja e ndërgjegjësimit publik dhe pjesëmarrjes së komunitetit

Veprimi	Përshkrimi	Institucioni përgjegjës	Afati	KPI
5.1 Fushata ndërgjegjësuere	Informimi dhe ndërgjegjësimi i komunitetit dhe bizneseve për t'u bërë pjesë e iniciativave të bashkisë për mbajtjen pastër të qytetit si dhe për aplikimin e skemave inovative për minimizimin e mbetjeve, si ndarja në burim e mbetjeve të riciklueshme nga bizneset e qytetit dhe kompostimi i mbetjeve bujqësore të fermave të bashkisë	Bashkia Mallakaster Zyra e shërbime, Zyra e informacionit, Këshilli Bashkiak	2026–2031	Nr. fushatash
5.2 Konsultime publike	1. Takime periodike me komunitetin 2. Hartimi i dhe shpërndarja e vazhdueshme e informacionit specifik për komunitetin dhe bizneset në lidhje me sistemin e menaxhimit të mbetjeve që aplikon bashkia. Shpërndarja e broshurave informative, buletinë, postera, postemi në rrjete sociale dhe në faqen e bashkisë	Bashkia Mallakaster Zyra e shërbime, Zyra e informacionit, Këshilli Bashkiak	2026–2031	Nr. konsultimesh
5.3 Pyetësor qytetar	Matje e kënaqësisë dhe shërbimit	Bashkia Mallakaster Zyra e shërbime, Zyra e informacionit, Këshilli Bashkiak	çdo 2 vite	% kënaqësi qytetare
5.4 Mekanizëm ankesash	Linjë telefonike / online	Bashkia Mallakaster Zyra e shërbime, Zyra e informacionit, Këshilli Bashkiak	2026–2031	Nr. ankesash të zgjidhura

5.5 Edukimi në shkolla	Programe mjedisore. Hartimi dhe shpërndarja e udhëzuesve dhe ilustrimeve për riciklimin dhe kompostimin, për shkollat, bizneset, banorët	Bashkia / DAR	2026–2031	Nr. nxënësish të përfshirë
-------------------------------	--	---------------	-----------	----------------------------

DRAFT